Akční plán ukončování bezdomovectví rodin s dětmi v Brně 2018-25

Obsah:

1) Analytická část
a) Analýza bytového fondu vhodného pro řešení bytové nouze rodin
Struktura dlouhodobě neobsazených bytů města
Fluktuace v obecních bytech
Možnosti využití soukromého bytového fondu
Potenciální sociální byty v plánované městské výstavbě

b) Analýza bytové nouze rodin na území Brna
Definice cílové skupiny
Rizika spojená s ubytovnami a soukromým trhem s byty
Aktuální počty rodin s dětmi v bytové nouzi
Předpokládaná dynamika snižování bezdomovectví

c) Analýza zdrojů podpory v bytech
Kapacity oddělení OSP MMB a poskytovatelů sociálních služeb

2) Model městského integrovaného systému
Od mozaiky programů k provázanému systému
Zapojení klíčových aktérů na území města

3) Studie proveditelnosti
Variantní řešení:
a) Zdroje bytů
b) Zdroje podpory
Roční intenzita zabydlování
Potřebné kapacity a role odborů MMB
Potřebné finanční a další zdroje

4) Návrhová část
A. Vytvoření městského integrovaného systému řešení bytové nouze
B. Podpora náhradních řešení a posílení prevence ztráty bydlení
C. Zajištění bytů z různých zdrojů pro zabydlení 100 rodin ročně
D. Zajištění dostatečné kapacity podpory pro zabydlení 100 rodin ročně
E. Postup rušení ubytoven
F. Nastavení milníků a průběžné sledování výsledků směrem k tzv. funkční nule
G. Nastavení PR a komunikace

Seznam použitých zkratek:

AD – azylový dům

ASZ – Agentura pro sociální začleňování

BJ – bytová jednotka

BO MMB – Bytový odbor Magistrátu města Brna

CM – case manager

CS – cílová skupina

CSS – Centrum sociálních služeb

DPP – dohoda o provedení práce

ESIF – Evropské strukturální a investiční fondy

ETHOS – Evropská typologie bezdomovectví a vyloučení z bydlení

IROP – Integrovaný regionální operační program

ITI – Integrované územní investice

KPSS – Komunitní plán sociálních služeb

KPSVL – Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám

KÚ JMK – Krajský úřad Jihomoravského kraje

MČ – městská část

MIS – městský integrovaný systém řešení bytové nouze

MMB – Magistrát města Brna

MO MMB – Majetkový odbor Magistrátu města Brna

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

NNO – nestátní nezisková organizace

OI MMB – Odbor investiční Magistrátu města Brna

OOBR – Odbor obrany Magistrátu města Brna

OPZ – Operační program zaměstnanost

ORF – Odbor rozpočtu a financování Magistrátu města Brna

OSM MMB – Odbor správy majetku města Magistrátu města Brna

OSP MMB – Odbor sociální péče Magistrátu města Brna

OSPOD – Orgán sociálně-právní ochrany dětí

RMB – Rada města Brna

SB – sociální byt

SOHZ – služby obecného hospodářského zájmu (SGEI)

TIS KPMB – Tiskové středisko Kanceláře primátora města Brna

ÚMČ – Úřad městské části

ÚP – Úřad práce

VPP – veřejně prospěšné práce

ZMB – zastupitelstvo města Brna

Vize

Přesun domácností z bytové nouze do standardního nájemního bydlení je přirozeným a jediným efektivním krokem k řešení sociálního vyloučení ve městě Brně. Ve spolupráci se sociální službou bude docházet k postupnému začleňování domácností do sociálních vazeb města, což v důsledku znamená také úbytek počtu rizikových lokalit ve městě Brně a pokles výskytu negativních jevů, které sociální vyloučení doprovázejí.

Akční plán ukončování bezdomovectví rodin s dětmi v Brně 2018-25 je v souladu se schválenými strategickými dokumenty města Brna a usiluje o zlepšení kvality života všech obyvatel města. Jednotlivá opatření zohledňují aspekty právní, společenské i ekonomické.

Analytická část

α) Analýza bytového fondu vhodného pro řešení bytové nouze rodin

Struktura dlouhodobě neobsazených bytů města

Protože se běžně neuvolňuje dostatek městských bytů ve stavu umožňujícím okamžité přidělení novému nájemci, je nutné rekonstruovat v různém rozsahu uvolněné byty. Vedle toho je také možné využít bytové domy, které jsou dlouhodobě v havarijním stavu a jsou neobyvatelné. Aby nedocházelo k další koncentraci sociálně vyloučených domácností, počítá se v souladu s platnými *Pravidly pronájmu bytů ve vlastnictví statutárního města Brna* pro účely sociálního bydlení s maximálně 20 % z bytů v rámci bytového domu, nejvíce však s 8 byty v rámci domu. Níže uvádíme přehled o stavu bytového fondu městských částí na stav k 31.12.2017.

Městská část	Celkový počet BJ	Z toho neobsazených	Určeno k pronájmu / probíhá obsazování	Jiný režim BJ			Opravy/rekonstrukce BJ			Rekonstrukce a demolice BD	
				Dědické řízení	*Exekuční řízení*	*Náhradní bydlení*	*Do 100 tis. Kč s DPH*	*100 tis. Kč až 400 tis. Kč s DPH*	*Nad 400 tis. Kč s DPH*	*Počet BJ*	*Adresa BD*
Brno-Bystrc	1 751	19	9	0	0	10	0	0	0	0	
Brno-Líšeň	2 323	56	3	5	0	36	0	12	0	0	
Brno-Nový Lískovec	864	3	3	0	0	0	0	0	0	0	
Brno-Slatina	860	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Brno-Královo Pole	1 485	25	6	0	0	1	2	5	0	11	Viz níže
	Rekonstrukce a demolice – adresy BD: Veleslavínova 1 (3), Štefánikova 30 (7), Štefánikova 66a (1)										
Brno-Starý Lískovec	977	15	7	0	0	0	0	8	0	0	
Brno-Černovice	1 118	10	4	0	0	5	0	0	1	0	
Brno-Kohoutovice	1 912	14	9	2	3	0	0	0	0	0	
Brno-Mal. a Obřany	74	4	0	0	0	0	0	2	2	0	
Brno-Řečkovice a Mokrá Hora	427	8	2	2	0	0	0	0	0	4	Palackého nám. 9
Brno-Žabovřesky	1 478	13	6	0	0	6	0	0	1	0	
Brno-střed	4 222	472	16	36	12	2	24	68	128	186	Viz níže
	Trnitá 39 (22), Trnitá 41 (14), Příční 25 (21), Podnásepní 2 (21), Vlhká 22 (13), Kamenná čtvrť 15 (1), Kamenná 42 (1), Bratislavská 26 (13), Křenová 57 (8), Vídeňská 11 (16), M. Horákové 17 (14), M.Horákové 19 (25), Plynárenská 8 (17),										
Brno-Židenice	2 332	107	10	3		16	4	31	2	41	*Viz níže*
	Porthajmova 18 (20), Krokova 24-28 (15) , Konečného 2 (4), Bubeníčkova 32 (1), Podpísečná 14 (1)										
Brno-sever	5556	450	72				66	214	45	53	*Viz níže*
	Cejl 75 (15), Hálkova 4 (10), Cejl 77 (19), Bratislavská 71 (35), Mostecká 10 (3), Mostecká 12 (11), Nováčkova 35 (5),										
Brno-jih	1092	62	5	0			3	12		*42*	*Viz níže*
	Bernáčkova 1 (12), Plotní 61 (9), Dornych 114 (9), Plotní 39 (9), Široká 4 (3),										
Brno-Jundrov	167	1	1								
Brno-Komín	92	1	1								
Brno-Medlánky	14	1	1								
Brno-Vinohrady	1101	2	2								
Brno-Bohunice	31	0	0								
Brno-Tuřany	6	0	0								
Brno-Chrlice	16	0	0								
Brno-Bosonohy	17	0	0								
Brno-OSM	636	30	16			4	7			3	Křenová 47
CELKEM	**28 551**	**1 263**	**157**	**48**	**15**	**76**	**99**	**352**	**179**	**379**	

Vysvětlivky, poznámky:

Brno-Líšeň:

- byty v dědickém řízení nejsou prozatím vráceny MČ,
- náhradní byty jsou používány v rámci regenerace celých domů, která v MČ probíhá, byty jsou již po rekonstrukci a někteří nájemci využijí možnost v náhradním bytě zůstat natrvalo a vrátí byt původní. Původní byt je následně zařazen jako náhradní pro další dům zařazený do rekonstrukce.

Brno-Královo Pole:

- Veleslavínova 1 - připravuje se rekonstrukce,
- Štefánikova 30 – demolice,
- Štefánikova 66a – prodej.

Brno-Černovice:

- dále volných 5 BJ v domech Zvěřinova 7 a 9 o půdorysné ploše 11,41 m2 nevhodné k bydlení bez koupelny a bez možnosti zřízení,
- dále volný 1 byt s pohledávkou ve výši cca 350 tis. Kč,
- 4 BJ u kterých probíhá obsazování, mají již podepsané nájemní smlouvy od 1. 5. 2018,
- 5 BJ náhradní bydlení pro rekonstrukce bytových jader v letech 2018 a 2019.

Brno-Bystrc:

- opravy v neobsazených bytech provedla MČ,
- náhradní bydlení určeno pro rekonstrukce BJ.

Brno-Kohoutovice:

- byty v exekučním řízení jsou dosud obsazené nájemníky, kteří byt nevyklidili
- dědické řízení - tato řízení byla teprve zahájena
- určené byty k obsazení - odsouhlasené BO k pronájmu

Brno-střed:

- Trnitá 39 a 41 - určeno k demolici (tramvaj Plotní)
- Křenová 57, Bratislavská 26 - určeno k celkové rekonstrukci
- ostatní navrženy k odsvěření (a celkové rekonstrukci)

Brno-OSM:

- Beethovenova 2 - probíhá oprava bytu
- Křenová 47 - celý dům k rekonstrukci
- Masarykova 4 - 1. byt vyžaduje generální opravu, 2. byt neobsazován, k dispozici BO
- Orlí 7 - byt vyžaduje opravy, 2 byty plánovány rozdělit
- Pellicova 43 - byt neobsazován, k dispozici BO
- Pekařská 36 - 1 byt neobsazován, k dispozici BO
- Zámečnická 2 - 1. byt vyžaduje opravy, 2. byt neobsazován, k dispozici BO
- Kobližná 10 - investiční akce BO

Fluktuace v obecních bytech

Dalším potenciálně významným zdrojem sociálních bytů jsou **byty, které se průběžně uvolňují.** V rámci nesvěřeného bytového fondu se jedná každoročně zhruba o 30 bytů. V rámci bytů svěřených jednotlivým městským částem se v předchozích letech uvolňovalo kolem 700 bytů. Město má podle platných *Pravidel pronájmu bytů v majetku statutárního města Brna* "právo z důvodů hodných zvláštního zřetele (v celoměstském zájmu) obsadit nejvýše 10 % bytů z ročního průměru uvolněných bytů v dané městské části v předcházejících 3 letech". V posledních třech letech se uvolnilo v průměru 607 bytů svěřených městským částem ročně. V roce 2018 bylo zatím v celoměstském zájmu využito 7 bytů. Do konce roku je tedy teoreticky možné využít ještě 53 bytů. A se zhruba 60 byty ročně lze počítat i v dalších letech.

Městská část	Celkový počet bytů svěřených MČ[1]	Počet uvolněných bytů (hlášenky)			Průměr za poslední 3 roky	10 % z průměru za 3 poslední roky	Využito v CZ v roce 2018[2]	Ještě možno využít v roce 2018
		2015	2016	2017				
Brno-střed	4222	179	154	162	165	17	0	17
Žabovřesky	1478	30	25	31	28,6	3	2	1
Královo Pole	1485	27	25	36	29	3	0	3
Brno-sever	5556	205	147	170	174	17	1	16
Židenice	2332	1	58	74	44	4	3	1
Černovice	1118	31	33	21	28	3	1	2
Brno – jih	1092	13	12	17	14	1	0	1
Bohunice	31	0	0	0	0	0	0	0
Starý Lískovec	977	9	20	18	15,6	2	0	2
Nový Lískovec	864	0	0	3	1	0	0	0
Kohoutovice	1912	25	19	20	21	2	0	2
Jundrov	167	2	3	6	3,6	0	0	0
Bystrc	1751	18	10	22	16	2	0	2
Kníničky	0	0	0	0	0	0	0	0
Komín	92	1	1	2	4	0	0	0
Medlánky	14	1	0	0	0,3	0	0	0
Řečkovice a Mokrá Hora	427	12	8	5	8,3	1	0	1
Maloměřice a Obřany	74	5	3	6	4,6	0	0	0
Vinohrady	1101	10	11	7	9	1	0	1
Líšeň	2323	37	44	32	37	4	0	4
Slatina	860	8	4	0	4	0	0	0
Tuřany	6	0	0	0	0	0	0	0
Chrlice	16	0	0	0	0	0	0	0
Bosonohy	17	0	0	0	0	0	0	0
Žebětín	0	0	0	0	0	0	0	0
Ivanovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Jehnice	0	0	0	0	0	0	0	0
Ořešín	0	0	0	0	0	0	0	0
Útěchov	0	0	0	0	0	0	0	0
CELKEM MČ	**27915**	**614**	**577**	**632**	**607,6**	**60**	**7**	**53**
Nesvěřené byty ve správě OSM MMB	636	neevidov.	neevidov.	neevidov.	30			

1 Počty bytů k 31. 12. 2017.

2 K 31.5. 2018.

Možnosti využití soukromého bytového fondu (sociální nájemní agentura)

Aby nenesl celou tíhu ukončování bezdomovectví rodin s dětmi jen městský bytový fond, využije město inovativního nástroje sociální nájemní agentury. Jejím úkolem je motivovat soukromé vlastníky bytů k tomu, aby pronajali své byty domácnostem, které jinak vnímají jako rizikové. Sociálně nájemní agenturu realizuje příspěvková organizace města Centrum sociálních služeb (CSS) ve spolupráci s Romodrom, o.p.s. Od léta 2017 Centrum sociálních služeb oslovilo 80 soukromých majitelů bytů, tři jsou ochotni spolupracovat za podmínek, že budou mít volný byt a bude jim vyhovovat navržená rodina. Bylo kontaktováno také deset sdružení vlastníků a zatím byla navázána jedna spolupráce. Také zde byl formulován stejný požadavek - majitelé chtějí prověřené, zodpovědné klienty. Dále bylo kontaktováno devět realitních kanceláří. Většina z nich je ochotna spolupracovat. Je ovšem třeba počítat s tím, že klient bude muset navíc uhradit provizi realitní kanceláři.

Do konce roku 2018 Centrum sociálních služeb plánuje zajistit pronájem nejméně 5 rodinám. Vše se bude odvíjet od spolupráce s klienty a následně majiteli. V roce 2019 CSS plánuje zprostředkovat nájem bytu na soukromém trhu minimálně 10 rodinám. Všem rodinám, jimž bude zajištěno bydlení prostřednictvím sociální nájemní agentury, bude v případě potřeby poskytována sociální práce.

Potenciální sociální byty v plánované městské výstavbě

Strategie bydlení města Brna 2018 – 2030 ukládá, aby bylo v nové bytové výstavbě realizované městem, vyčleněno vždy alespoň 10 % bytů pro účely sociálního bydlení (Strategická část, str. 29). Alespoň polovina takto vyčleněných bytů, jež budou postaveny v období realizace Akčního plánu, bude využita pro cílovou skupinu rodin s dětmi v bytové nouzi (zbylé byty mohou být využity jako tzv. dostupné byty nebo jako sociální byty pro jinou cílovou skupinu – jednotlivce či bezdětné páry v bytové nouzi). První byty, jež takto budou získány, mají být dokončeny v roce 2021 na Kamenném vrchu (kde bude výstavba realizována postupně v několika etapách). V první etapě se počítá s 200 byty v bytových domech, kde by tedy mohlo být 20 sociálních bytů.[3]

V analytické části *Strategie bydlení* se dále píše o přípravě bytové výstavby v lokalitách Tuřany-Holásky s počtem cca 160 bytů a v lokalitě Vojtova (Brno-střed) s počtem 116 bytů (86 DPS a 30 startovacích). V dalších lokalitách příprava vázne zejména z důvodů jejich finančně náročného zainvestování a nepřipravenosti potřebných podmiňujících investic (soubor Kamenný Vrch III v k. ú. Nový Lískovec s počtem cca 685 bytů, obytný soubor Na Kaménkách – 2. a 3. etapa v k. ú. Černovice s celkovým směrným počtem cca 640 bytů, lokalita Kejbaly).

[3] Dle informace od vedoucího BO MMB z 30. 5. 2018.

β) Analýza bytové nouze rodin na území Brna

Definice cílové skupiny (v kontextu dalších potřebných cílových skupin v Brně)

Cílovou skupinou akčního plánu jsou rodiny s dětmi v bytové nouzi s trvalým či doložitelným dlouhodobým skutečným pobytem v Brně.

Níže definujeme jednotlivé klíčové pojmy:

1. rodina s dětmi,
2. bytová nouze,
3. trvalý/dlouhodobý pobyt v Brně.

Vycházíme přitom z definice, která byla využita při mapování rodin s dětmi v bytové nouzi provedeného v rámci pilotního projektu Rapid re-housing a také z kritérií pro prioritizaci žadatelů o sociální byt s potřebou komplexní sociální podporou, které – tam, kde je to třeba – pro účely Akčního plánu zpřesňujeme.

1. Rodinou s dětmi se rozumí:

a. Rodina tvořená alespoň jedním dospělým a **alespoň jedním dítětem do 18 let věku** nebo **ženou, která může předložit lékařské potvrzení o tom, že je těhotná**.

b. Rodina, kde dítě není přítomno, protože je v ústavní nebo pěstounské péči, **kde je ale reálné, že se dítě v případě zlepšení bytových podmínek rodiny vrátí do rodiny** (reálnost návratu v takovém případě musí potvrdit OSPOD).

2. Bytovou nouzí se v souladu s Evropskou typologií bezdomovectví a vyloučení z bydlení (ETHOS)[4] rozumí situace, kdy je rodina:

a. **bez střechy** (tzn. rodina /včetně rodičů, jejichž dítě či děti jsou v ústavní nebo pěstounské výši a žen, jež jsou těhotné – viz výše/ je bez možnosti stálého bydlení či ubytování, např. přespávají na ulici, pod mostem, na nádraží, v prostředcích veřejné dopravy, odstavených vagonech, stanech, garážích, sklepech a na půdách domů nebo ve vracích aut),

b. **bez bytu** (tzn. rodina, která žije v komerční či městské ubytovně, v azylovém domě nebo domě na půl cesty),

c. **v nejistém bydlení** (tzn. rodina, která:

- přechodně bydlí **u příbuzných nebo přátel** /a nemá jinou možnost bydlení/,
- je **ohrožena vystěhováním** /byla jí doručena písemná výpověď nebo již byl nařízen výkon rozhodnutí vyklizení bytu, kde sociální šetření potvrdí, že rodina nemá jinou možnost zajistit si bydlení/),

d. **v nevyhovujícím bydlení** (tzn. rodiny žijící v přelidněném bytě a rodiny žijící v nevhodném bytě)

- **Přelidněným bytem** se zde[5] rozumí byt, kde na jednu osobu připadá méně než 5 m^2 obytné plochy.
- **Nevhodným bytem** se rozumí byt, který jeho obyvatelům neumožňuje zajištění základních životních potřeb (nemají funkční záchod a koupelnu umožňující péči o hygienu a/nebo nemají prostor a funkční sporák umožňující příprava jídla) nebo který je ve špatném technickém

[4] Typologie ETHOS byla schválena vládou ČR jako součást Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v ČR a pro definici cílové skupiny z ní vychází také Koncepce sociálního bydlení ČR.

[5] Pro účely definice cílové skupiny Akčního plánu využíváme přísnější definici, než s jakou jinak pracují národní šetření či mezinárodní srovnání.

stavu (je vlhký, vyskytuje se zde ve větší míře plíseň, je narušená statika, není možné ho vytápět na běžnou pokojovou teplotu – je-li potřeba, krajská hygienická stanice nebo stavební úřad jsou požádány o vyjádření).

3. Trvalým či doložitelným dlouhodobým skutečným pobytem v Brně se rozumí, že je rodina buďto přihlášená k trvalému pobytu na adrese v Brně, nebo **zde prokazatelně žije** a má zde vazby **po dobu minimálně dvou let** před rokem 2018. Prokázat vazby na Brno bude rodina moci např. prostřednictvím Úřadu práce, registrované sociální služby, zdravotnického nebo školského zařízení, městské policie či dalších institucí.

Rizika spojená s ubytovnami a soukromým trhem s byty

Ve městě Brně aktuálně poskytuje ubytování klientům **celkem 61 ubytoven, které mají schválen provozní řád, a ubytovaným může být přiznána dávka hmotné nouze – doplatek na bydlení**. Pobyt rodin s dětmi je monitorován v celkem 12 ubytovnách (viz přehled níže):

UBYTOVNA	DOSPĚLÍ	DĚTI	CELKEM
Pohoda	30	32	**62**
Jarní	45	59	**104**
Havlenova	14	11	**25**
Šámalova 62a	18	35	**53**
Šámalova 64	12	25	**37**
Hybešova 46	4	4	**8**
Hybešova 41a	16	14	**30**
Vídeňská 116	4	3	**7**
Olomoucká	5	11	**16**
Žebětínská	2	1	**3**
Rokytova	1	1	**2**
Hněvkovského	1	3	**4**
CELKEM osob	**152**	**199**	**351**

Na ubytovnách se dle údajů úřadu práce o vypláceném doplatku na bydlení nachází cca 90 rodin. K nim je třeba připočíst rodiny, které doplatek na bydlení nepobírají, a obyvatele „bytového domu“ v Židenicích v ulici Markéty Kuncové, jehož obyvatelé sice mají nájemní smlouvy, ale dům splňuje parametry ubytovny a je ve velmi substandardním stavu. Aktuálně je tam ubytováno 50 rodin s měsíčními nájemními smlouvami. Dalších 50 otců či matek samoživitelů je se svými nezletilými dětmi na ubytovně pro přechodný pobyt, Koniklecová 5. Skoro 1/2 rodin v bytové nouzi tedy bydlí v komerčních či jiných ubytovnách, příp. bytových domech typu ubytovny v případě Markéty Kuncové.

Od počátku roku 2018 jsou **zaznamenány tendence k uzavírání ubytoven**, což je s velkou pravděpodobností důsledkem novely Zákona o hmotné nouzi, která byla přijata s účinností od června 2017 a jejím zavedením byly sníženy doplatky na bydlení do ubytoven. V květnu byla uzavřena první z těchto ubytoven – Šámalova 62a, nájemníkům bylo poskytnuto nouzové přístřeší na přechodnou dobu max. 4 měsíců v objektech na Červeném kopci a Železniční. Aktuálně hrozí nebezpečí uzavření dalšího objektu – ubytovny Olomoucká 182, kde rovněž žijí rodiny s dětmi.
Velké **riziko plyne i ze změny vlastnických vztahů k bytovým domům zejména v sociálně vyloučených lokalitách.** OSP MMB monitoruje situaci v bytových domech, kde v rámci výkonu sociální práce zaznamenává tendence k hromadnému vystěhovávání současných nájemníků a uvolňování objektů k jiným podnikatelským záměrům (např. další domy ve vlastnictví firmy Fidurock apod.). Obdobné situace mohou vyvstávat i nenadálé a mohou být většího rozsahu než doposud. Aktuálně byla například zachycena informace o požáru bytového domu na Bratislavské 37, kdy je po zásahu hasičů dům neobyvatelný. Dále je v riziku ztráty bydlení cca 20 domácností s dětmi na adrese Bratislavská 38, kde hodlá vlastník dům zrekonstruovat za celkového vyklizení domu, nájemníci již byli upozorněni, že jim nebudou prodlouženy nájemní smlouvy.

Aktuální počty rodin s dětmi v bytové nouzi

Pracovníci oddělení sociálního začleňování OSP MMB v květnu 2018 identifikovali v městě Brně celkem 526 rodin v bytové nouzi (viz definice cílové skupiny výše). Počet vychází ze sčítání, tzv. registračního týdne, který proběhl v dubnu 2016. Tehdy bylo sečteno 421 rodin v bytové nouzi, z nichž 50 získalo nájemní smlouvu k bytu v majetku města v rámci projektu Rapid re-housing. Dalších 25 rodin získalo byt od MČ[6]. Ke zbylým 346 rodinám byly přičteny rodiny, které od té doby podaly žádost o byt v programu prostupného bydlení Francouzská 42 a od října 2017 žádost o sociální byt s komplexní sociální podporou. Z těchto zdrojů plyne, že **v evidenci žadatelů do třech různých programů bydlení je 501 rodin v bytové nouzi**.

Dalším, na předchozím sčítání nezávislým zdrojem dat o počtu rodin v bytové nouzi, je statistické zjišťování Ministerstva práce a sociálních věcí o výkonu sociální práce ve městě Brně. Výsledkem tohoto sčítání je, že se **v roce 2017 na sociální pracovníky Referátu péče o rodinu OSP MMB obrátilo celkem 514 rodin s dětmi se žádostí o pomoc při řešení bytové situace.** Jednalo se převážně o rodiny žijící v nestandardních podmínkách komerčních ubytoven, rodiny, kterým hrozila ztráta bydlení, nebo o bydlení přišly.

Dle závěrů předchozích zjišťování lze konstatovat, že v městě Brně se aktuálně nachází více než **500 rodin v akutní bytové nouzi.** Dalších 200 domácností v obecních bytech je nyní ve stavu soudního vyklizení. Z toho lze usuzovat, že se počet rodin v bytové nouzi bude nadále zvyšovat. Je tedy ze strany města nutné přijmout opatření, která tento proces zvrátí. Akční plán má ambici rostoucí trend bezdomovectví zvrátit a do roku 2025 jej zcela ukončit.

[6] Těmto rodinám byly v posledních 2 letech přiděleny byty městských částí: Brno-Bystrc – 1 byt, Kohoutovice – 2 byty, Brno-Sever – 8 bytů, Líšeň – 2 byty, Starý Lískovec – 2 byty, Brno-Střed – 7 bytů, Nový Lískovec – 2 byty, Židenice – 1 byt.

Výhled do budoucna

Kromě situace lokálního charakteru je třeba brát v úvahu možné dopady legislativních změn. Na situaci rodin v bytové nouzi a s nízkými příjmy mají velký dopad jakékoliv (i pozitivní) změny **zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, a zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi**. Jakékoliv změny vedou min. ke krátkodobé destabilizaci a mají přímý dopad na finanční situaci domácností, v důsledku čehož mohou vést k prohloubení bytové nouze, zvýšení počtu rodin bez domova či k masivnímu ukončování ubytoven.

Předpokládaná dynamika snižování bezdomovectví

Při stanovení dynamiky ukončování bezdomovectví byly zohledněny **faktory přírůstku** v důsledku nepřipravenosti města na legislativní změny, náhlá ukončování nájmů ze strany soukromých pronajímatelů a růst cen nájemného, ale také **faktory úbytku** počtu domácností v návaznosti na projekt prevence ztráty bydlení.

Ve zjednodušeném scénáři s realistickou roční intenzitou zabydlení 100 rodin (viz Studie proveditelnosti) a systémovou snahou MMB o prevenci ztráty bydlení ve všech MČ i vůči nájemníkům soukromých bytů, bychom **během 8 let, tj. do roku 2025 docílili tzv. funkční nuly** (stav, kdy se dostaneme k nule a roční přírůstek je vykompenzován rychlým zabydlením akutně ohrožených rodin v řádu měsíců).

Rok	Počáteční stav	Zabydleno	Přírůstek	Úbytek	Poznámka	Konečný stav
2018	500	-20	+70[7]	-25[8]	Počítá se s prvními 20 rodinami ještě v roce 2018	565
2019	565	-100	+70	-70	transformace Koniklecova 5, tzn. o 45 vyšší úbytek než průměrných 25	465
2020	465	-100	+60	-25	zlepšená prevence, tzn. přírůstek o 10 méně	400
2021	400	-100	+60	-25		335
2022	335	-100	+50	-25		250
2023	250	-100	+50	-25		175
2024	175	-100	+40	-25		90
2025	90	-100	+40	-25		0-5[9]

[7] Číslo může být vyšší, např. riziko, že 10 % lidí si nezvládne bydlení udržet (cca 10 v prvním roce z každé vlny) + cca 185 lidí aktuálně ve fázi exekučního vyklizení bytu či vlivem rizikových reforem dávkového systému. Ze zkušenosti posledních let však lze očekávat cca tento nárůst, který může být naopak redukován vlivem systémové prevence ztráty bydlení (viz sloupec „úbytek“).

[8] Zjištěno, že 25 rodin v bytové nouzi evidovaných v roce 2016 v rámci tzv. Registračního týdne vyřešilo k dnešnímu dni (tedy během dvou let) svou bytovou situaci cestou přes žádosti na různé MČ. Cca podobný počet lze očekávat přes soukromý nájemní trh. Průměrně ročně tedy cca 25 rodin vyřeší situaci bez koordinované akce MMB.

[9] Každý další rok už stačí zabydlet rozdíl mezi ročním přírůstkem a úbytkem, tedy cca 15 – 20 rodin

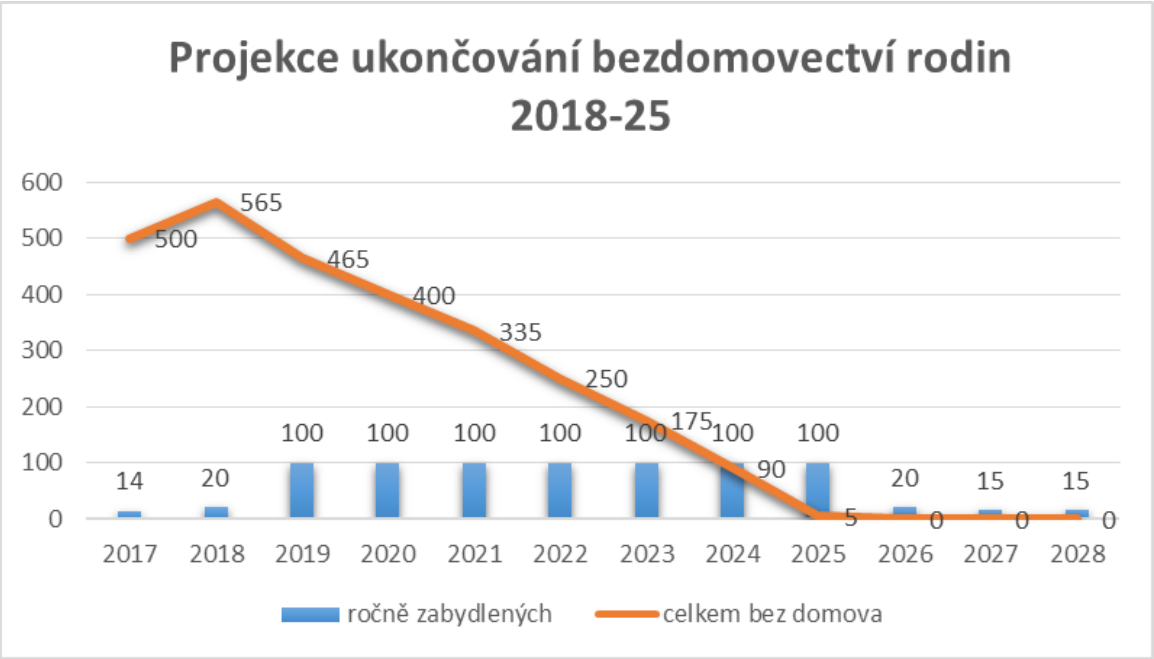

Z uvedeného přehledu vyplývá potřeba zajištění 720 bytů[10] pro období 2018 – 2025, z toho cca 360 (cca 50 %) by mělo být poskytnuto prostřednictvím opatření a nástrojů uvedených v Pravidlech pronájmu obecních bytů ve vlastnictví statutárního města Brna, platných od roku 2017, konkrétně v režimu sociálních bytů s podporou a dalších 180 (25%) v režimu běžných sociálních bytů bez potřeby sociální práce (viz Studie proveditelnosti). Pro naplnění plánu by se jednalo cca o 75 bytů ročně z obecního bytového fondu prostřednictvím MMB.

χ) Analýza zdrojů podpory v bytech

Kapacity oddělení OSP MMB – sociální práce

Pro realizaci Akčního plánu se bude vycházet z kapacit na OSP MMB, které jsou v tuto chvíli zajištěny v takové výši, že umožní poskytnout intenzivní sociální podporu 58 rodinám.

Využití stávajících kapacit na OSP MMB:

OSP MMB	Počet podpořených rodin – do 2021	Poznámka k délce úvazku
Oddělení sociálního začleňování	50	Pracovní smlouvy končí 03/ 2020 nebo 03/ 2021
Oddělení péče o rodinu a osoby ohrožené chudobou	8	Pracovní smlouvy na dobu neurčitou
Celkem za OSP MMB	**58**	

[10] K výchozímu stavu 500 rodin v roce 2018 je třeba, jak ukazují čísla za poslední roky, připočíst domácnosti, které se do bytové nouze aktuálně dostávají, např. vlivem soudního vyklizení či změnou vlastnických vztahů nemovitostí na soukromém trhu, přírůstek zohledňuje tabulka a graf výše.

Sociální práce OSP MMB a poskytovatelů sociálních služeb v plánu na jednotlivé roky

Kromě využití stávajících kapacit OSP MMB se počítá s významným zapojením sociálních pracovníků v NNO. Jejich postupné navýšení je možné plánovat s výhledem do konce roku 2020, kdy končí realizace projektů města a současně je možné navýšit kapacity v základní síti sociálních služeb Jihomoravského kraje. Aby podpora rodin pokračovala, je třeba:
- zajistit pokračující podpory rodin i po skončení realizovaných projektů na OSP MMB
- navýšit personální kapacity tak, aby bylo možné poskytnout podporu potřebnému počtu rodin (OSP MMB + NNO). Do konce roku 2020 budou známy kapacity a zdroje financování a bude uskutečněn podrobný plán na další roky.

Při zajištění sociální práce z různých zdrojů (OSP MMB, projekty při OSP MMB, NNO) je důležité zachovat **jednotný metodický postup v podpoře v sociálním bydlení,** který bude navazovat na pozitivní zkušenosti při poskytování podpory v sociálních bytech, zejména z úspěšného pilotního projektu Rapid re-housing. Základem bude intenzivní sociální podpora, jejíž součástí bude do 3 měsíců od nastěhování písemně zpracovaný **individuální plán** v bydlení, na základě kterého bude určena míra podpory a speciální potřeby, na které bude reagovat **case management** – zprostředkování/vytvoření adekvátní podpory tak, aby mohly být potřeby rodiny uspokojivě naplňovány. Důležitou součástí práce, jež bude též ukotvena v metodice, bude návštěva min. 1x **týdně** v domácnosti klienta, dokud bude shledána oboustranná potřeba, a spolupráce sociálního pracovníka při řešení případných stížností a problémů v sousedství. Stejným způsobem budou reflektovány potřeby pronajímatelů bytů, ať už se bude jednat o obec či soukromé vlastníky.

Pracovníci OSP MMB také zajišťují **sociální šetření**, které ověřuje bytovou nouzi a je podmínkou pro zavedení žadatele do pořadníku.

Vzdělávání sociálních pracovníků = podpůrný metodický tým
U sociálního bydlení je zásadní profilace sociální práce směrem k podpoře v bydlení, která probíhá v několika fázích:
1. **podpora před nastěhováním** (navázání důvěry, vyřízení dokladů, zajištění dostatečných příjmů),
2. **podpora během stěhování** (náležitosti spojené s podpisem nájemní smlouvy, se stěhováním a vybavením domácnosti, zajištění distribuce energií),
3. **podpora bezprostředně po nastěhování** (zajištění lékaře v místě bydliště, zápis/změna vzdělávacího zařízení, zajištění pravidelného hrazení nájmu),
4. **stabilizace rodinné situace** (pravidelné hrazení nájmu a služeb, finanční stabilizace, prostor pro otevření dalších zakázek, síťování),
5. **udržení bydlení**.

Každé z těchto období je něčím charakteristické a vyžaduje též specifická technická opatření a důraz na jiná témata. Díky projektu Rapid re-housing a programu Housing first byly ve městě Brně vyškoleny dva týmy. Kromě adekvátního vzdělání získali také praktické zkušenosti, znají podrobně místní situaci a jsou napojeni na místní aktéry. V prvním případě se jedná o pracovníky IQ Roma servis, v druhém případě o zaměstnance Oddělení sociálního začleňování OSP MMB. Mohou v metodě školit a své zkušenosti předávat sociálním pracovníkům města a dalších poskytovatelů, kteří budou poskytovat podporu v bydlení v dalších bytech.

2) Model městského integrovaného systému řešení bytové nouze (MIS)

Od mozaiky programů k provázanému systému:
Aby město Brno mohlo akutní bytovou nouzi rodin doopravdy dlouhodobě řešit, stejně jako jí efektivněji předcházet, je potřeba kontinuálně zajišťovat bydlení z různých zdrojů, koordinovat podporu napříč službami (jak bylo popsáno výše), stejně jako průběžně zajišťovat dostatečné kapacity služeb. Takový úkol přitom není v silách pracovníků jednoho odboru obecního úřadu, stejně jako není delegovatelný na jediného poskytovatele sociálních služeb.

Proto je potřeba ještě více provázat existující spolupráce tím, že MMB začne vytvářet integrovaný obecní systém řešení bytové nouze - viz schéma:

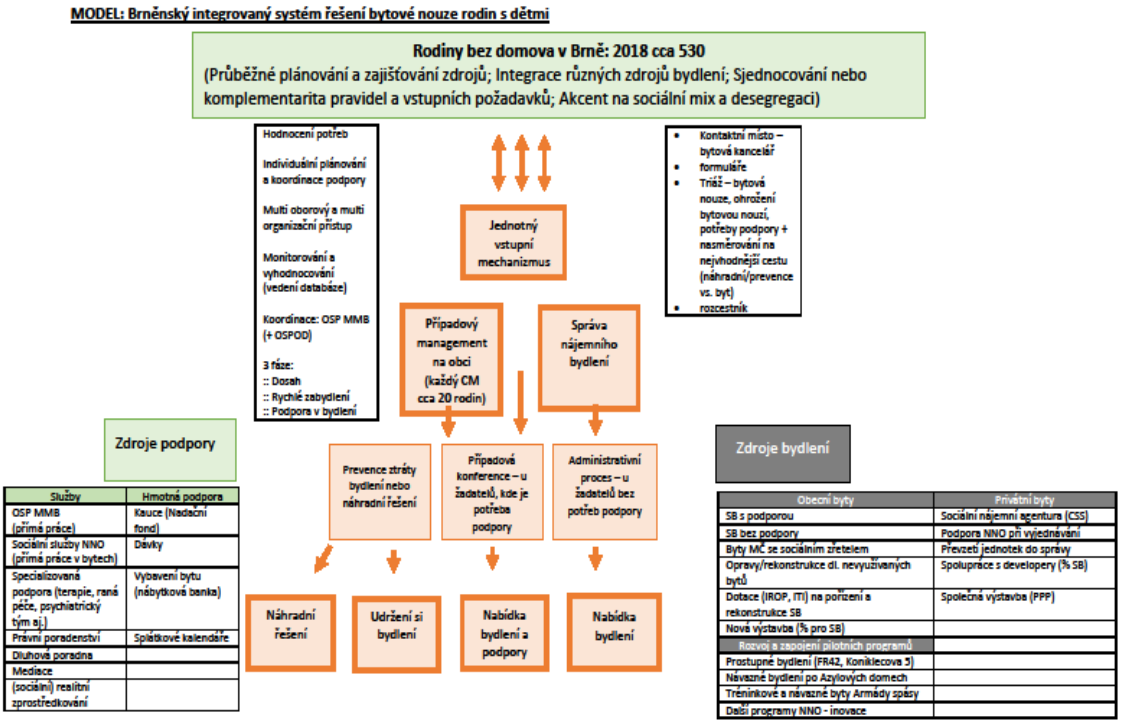

Městský integrovaný systém řešení bytové nouze spočívá v:
- nastavení efektivní **spolupráce** mezi řadou partnerů z řad samosprávy, veřejné správy, sociálních služeb a dalších relevantních aktérů (např. poskytovateli energií, techniků bytových správ a OSM MMB, úřadu práce…)
- jednotném mechanizmu zajišťování a řízení **zdrojů bydlení a podpory** v bydlení (včetně prevence bezdomovectví)
- jednotném kontaktním mechanizmu, který obsahuje jednotné kontaktní místo a metodiku **přijímání a posuzování žádostí** řešení bytové nouze
- koordinovaném mechanizmu **alokace bydlení a adekvátní podpory**

- centrální roli **případového managementu** situovaného na obci, který zjišťuje potřeby podpory rodin a koordinuje odpovídající **podporu** v rámci sítě sociálních a dalších veřejných služeb
- nastavení efektivního mechanizmu **řízení celého systému**, který zajistí
    - o monitorování míry bytové nouze spolu s potřebami podpory rodin
    - o navyšování celkových zdrojů bydlení a podpory podle získaných dat s využitím dostupné finanční podpory z různých zdrojů
    - o průběžné monitorování efektivity celého systému – tj. snižování bezdomovectví
    - o orientaci na prevenci ztráty bydlení – jejíž součástí je efektivní správa a schopnost systému nastavit odpovídající podporu podle potřeb

V praxi to např. znamená, že **s jednou rodinou nebudou nezávisle a neprovázaně pracovat 3 různí sociální pracovníci**, kteří v současné situaci pomáhají s vyplněním žádostí o byt u několika MČ a bez podpory marně vyjednávají se soukromými majiteli a doufají v dávku na kauci, kterou ÚP většinou zamítne. Takové fungování je neefektivní, vykazuje řadu duplicit, pracovníci často neuplatňují svou specializaci a úřady a organizace o sobě vzájemně nevědí.

V navrhovaném systému se duplicit zbavíme, **budeme podporovat synergie a specializace**: kamkoliv se rodina obrátí o pomoc, dostane stejný (jednotný) formulář, který se následně dostane na jednotné kontaktní místo města do společné databáze (pořadníku). Tam se žádost zaeviduje a case manažer města vyhodnotí, co nejvíc rodině chybí nebo jaká cesta k bydlení je pro rodinu nejvhodnější. Např. se ukáže, že je reálné využít program sociální nájemní agentury – specialista s databází soukromých majitelů má dohodnuté garance, rozpočet na kauci, město má stěhovací auto i nábytkovou banku, takže se soukromé byty shánějí jednodušeji. Case manažer vyjedná s 1 NNO, že její sociální pracovník pomůže s dluhy a vyřízení potřebných dávek. Sociální pracovník řeší sociální práci, nemusí vyjednávat s vlastníky bytů. Ostatní 2 NNO šetří kapacity na další rodiny. Někteří z nich mají velké komplikace a vzhledem ke svému původu mají minimální šanci na trhu s byty – pro ty se ušetřil byt města v předchozím případě. A bytový odbor má 3 krát méně žádostí, každý si totiž nepodává nespočet různých žádostí "naslepo", ale velmi cíleně díky jednotnému rozcestníku.

Zapojení klíčových aktérů na území města

V rámci výše popsaného integrovaného systému je klíčová koordinace celého procesu napříč jednak odbory města, ale také zapojení dalších aktérů: městských částí (MČ), Úřadu práce (ÚP), neziskových organizací (NNO), krajského úřadu Jihomoravského kraje (KÚ JMK), Orgánu sociálně právní ochrany dětí (OSPOD) aj. Koordinací celého procesu bude pověřena již vytvořená Pracovní skupina pro ukončování bezdomovectví rodin, do které budou přizváni další relevantní aktéři.

Vzhledem k ústřední koordinační roli OSP MMB (zajištění zdrojů podpory od různých organizací) a BO MMB (zajištění zdrojů bytů) by měla být posílena periodická koordinace těchto odborů např. prostřednictvím tzv. jednotného vstupu (viz realizační karta A).

Proces přidělování sociálních bytů mají na starosti ve spolupráci OSP a BO MMB, příp. v součinnosti s příslušnou MČ. V případě bytů z jiných zdrojů (byty ve správě NNO, byty na soukromém trhu apod.) bude záležet na individuální domluvě, příp. bude ukotveno ve smlouvě o spolupráci. V každém případě bude třeba součinnost při předávání informací tak, aby byl OSP MMB informován o

individuálních případech ukončení bytové nouze. Součástí realizace akčního plánu budou pravidelná společná setkání realizačního týmu (hlavní garant lokální koncepce a koordinátoři) s dalšími klíčovými aktéry jako jsou zainteresované odbory MMB, MČ, OSPOD, KÚ JMK, ÚP, NNO.

Spolupráce se bude týkat součinnosti jednotlivých oddělení **OSP MMB** (zejm. Oddělení sociálního začleňování, Oddělení koncepce a plánování služeb a Oddělení péče o rodinu a osoby ohrožené chudobou), Bytového odboru, jehož spolupráce na ukončování bezdomovectví je nezbytná.

Bytový odbor předkládá do volených orgánů materiály, které určují daný byt jako sociální a jako takový se pak možné ho pronajímat. Bytový odbor a **Odbor správy majetku** pracují v součinnosti s koordinátory sociální práce při OSP MMB tak, aby co nejdříve došlo k nutným opravám bytu, podpisu nájemních smluv a zajištění dodávky energií. Koordinátor OSP MMB je BO MMB a OSM MMB k dispozici při vzniku potíží, jako je vznik dluhu na nájmu, evidence stížností či ničení svěřeného majetku, a ve spolupráci se sociálním pracovníkem podniká kroky, které vedou k nápravě.

Výše popsaná součinnost se týká i **spolupráce s odbory na MČ**, které mají na starost správu bytů. I s nimi probíhá spolupráce ve věci oprav bytů a domů, uzavření nájemních smluv, přepisů energií, kontroly plateb nájmu a evidence stížností. Je třeba zdůraznit, že spolupráce předpokládá oboustranné zapojení. Při zapojení MČ do akčního plánu se počítá s optimálním nastavením spolupráce tak, aby se dařilo přidělený sociální byt co nejdříve připravit k nastěhování a současně skýtalo pro pracovníky úřadu minimální možnou zátěž. Pracovníci úřadu komunikují v rámci přípravy bytů vždy s určeným koordinátorem, který pro zjednodušení komunikace zastupuje větší počet nájemců, zajišťuje potřebné podklady pro nájemní smlouvy a přepis energií. Spolupráce pokračuje v případě potřeby i po nastěhování, kdy je koordinátor k dispozici MČ v případě potřeby.

Nezbytná je též spolupráce s **Úřadem práce ČR** – krajské pobočky v Brně. Vedení Úřadu práce by mělo být zapojeno do realizace akčního plánu od počátku, klíčové je včasné vyřízení dávek již v prvním měsíci po nastěhování, na které se sociální pracovník zvláště zaměřuje. Osvědčuje se zřízení přímé platby na účet pronajímatele, které v dosavadní praxi města bylo podmínkou bydlení, příp. institutu zvláštního příjemce, oboje má v gesci ÚP.

Tím, že se jedná o rodiny s dětmi, je podstatná též spolupráce se **OSPOD**. Vzhledem k subtilnosti témat, která často přesahují problematiku bydlení (např. zdraví a vzdělávání), je vhodné přímé **propojení pracovníka OSPOD s case manažerem** (dále jen CM), jehož pozice bude zřízena na obci. CM pomáhá při řešení případů, ve kterých OSPOD zvažuje více řešení a hlídá zpětnou vazbu. CM se obrací na OSPOD v případech, kdy je třeba OSPOD informovat, nabídne spolupráci a proběhne domluva na společných krocích. Pokud nastane krajní řešení a dítě odchází do ústavní péče, informovaný CM spolupracuje na odstranění překážek.

Žádoucí je též zapojení **Krajského úřadu Jihomoravského kraje**, **Agentury pro sociálního začleňování** a dalších aktérů, jejichž představitelé budou zváni k účasti na pracovní skupině.

3) Studie proveditelnosti

VARIANTNÍ ŘEŠENÍ - ZDROJE BYTŮ A PODPORY

a) Zdroje bytů

Jak vyplývá z modelu městského integrovaného systému (MIS) v oblasti zdrojů bydlení, **město může přímo či zprostředkovaně zajistit byty z širšího portfolia zdrojů**. Městský bytový fond tak zůstane hlavním pilířem řešení, zátěž však bude rozložena na více aktérů a město vynaloží své zdroje mnohem efektivněji (např. vytvořením fondem na kauce namísto přímého přidělení bytu v případě, kdy je to dostatečným řešením bariéry na trhu). Aby magistrát mohl fungovat takto "chytře", musí se dle modelu MIS transformovat odbor *bytový* na odbor "*bydlení*", např. po vzoru úřadu městské části Praha 7, v souladu s vládní Koncepcí sociálního bydlení pro roky 2015-2025. Rolí odboru by tak byl nejen management městského bytového fondu, ale také management širšího portfolia bytů vč. zprostředkování bytových kapacit pro sociální účely u soukromých a neziskových majitelů bytových jednotek. Odbor MMB by musel být kapacitně posílen o pracovníky a nástroje podporující např. vyjednávání s developery, aktivní vyjednávání s MČ, správu fondu na krytí kaucí a překlenovacích úvěrů, pobídkových balíčků apod. Tyto funkce by mohly být také provozovány v rámci různých odborů a příspěvkových organizací města (např. OSP MMB – nadační fond, CSS – sociálně nájemní agentura apod.), BO MMB by však měl všechny tyto kapacity plánovat, monitorovat a sjednotit do společného portfolia.

Jak plyne z analýzy dynamiky bytové nouze rodin v Brně (kapitola 1 b), pro účely Akčního plánu ukončování bezdomovectví rodin (tzn. do bodu tzv. funkční nuly[11]) by odbor "bydlení" ve spolupráci s dalšími partnery měl zajistit cca 720 bytů v horizontu necelých 8 let (2018 – 2025 včetně). Na základě kvalifikovaných odhadů a základní rešerše mezi místními aktéry je toho možno realisticky dosáhnout uplatněním následujícího portfolia:

[11] Tzv. funkční nula (functional zero) je stav, kdy je městský systém řešení bezdomovectví schopný v daný měsíc či kvartál pomoci všem rodinám, které se do bezdomovectví dostaly. Výsledkem je tedy situace, kdy je bezdomovectví rodin ojedinělé, neopakuje se a pokud nastane, systém situaci dokáže rychle řešit.

Obecní			soukromé		
Režim		počet ročně (celkem)	režim		počet ročně (celkem)
A1	sociální byt s podporou	50 (350)	B1	Sociálně nájemní agentura[12]	5-10 (65)
A2a	sociální byt bez podpory (rodiny z Francouzské)	10 (70)*	B2	neziskové organizace[13]	7 (50)
A2b	sociální byt bez podpory (rodiny z Koniklecové)	10 (70)*	B3	developeři[14]	celkem 10
A2c	sociální byt bez podpory (matky s dětmi z azylových domů)	5 (35)			
A4	program Armády spásy – prevence bezdomovectví	10 (70)			

Celkem: 720 **bytů** (z toho **525** zajistí MMB, **70** dohodne Armáda spásy na základě dlouhodobé úspěšné spolupráce s MČ za podpory MMB a **125** bytů bude zajištěno ve spolupráci se soukromými vlastníky bytů). **Ročně** 50 bytů v režimu sociálních bytů s podporou, 25 bez podpory (prostupné bydlení) a zbylých 25 zajistí další partneři za podpory MMB.

Varianty realistického zajištění 75 bytů ročně z městského bytového fondu:

a) rekonstrukce cca 1/2 **dlouhodobě nevyužívaných bytů MČ** – tj. z celkových 1100 dlouhodobě nevyužívaných městských bytů v majetku MMB a MČ (viz tabulka v kapitole 1) by postupnou rekonstrukcí mohly být uspokojeny z 1/2 rodiny bez domova a z druhé poloviny další potřební občané Brna (rekonstrukce částečně z prostředků ITI/IROP, FBV) – možno po dohodě s MČ odsvěřit a rekonstruovat.

b) důslednější aplikace práva MMB **využít v celoměstském zájmu ročně 10 % uvolněných bytů** (ročně se uvolní cca 600 bytů, 10 % by bylo cca 60 ročně).

c) MMB (BO společně s OSP) budou **více motivovat MČ k „dobrovolnému" nabízení svých bytů pro sociální bydlení** (např. za každý byt finanční příspěvek do rozpočtu MČ dle dobré praxe v Ostravě).

d) Do budoucna vyčlenění části bytů **v nové výstavbě** (horizont do roku 2025 umožňuje dostatečnou časovou rezervu, konkrétní aktuální příležitostí je plánovaná výstavba na Kamenném vrchu. V 1. etapě se počítá s 200 byty v bytových domech, kde by dle schváleného principu 10% bytů pro sociální účely mohlo být využito 20 sociálních bytů pro řešení bezdomovectví rodin.

[12] Tzn. udržení pozice realitního zprostředkovatele při Centru sociálních služeb, rozvoj spolupráce s Romodromem (poskytovatel know-how a sociální podpory ve vyjednaných bytech), dlouhodobé zázemí v CSS (stěhování, drobné opravy apod.).

[13] Tzn. pobídky ze strany MMB vůči registrovaným sociálním službám usnadňující vyjednávání s majiteli bytů: např. využívání realitní databáze (placený portál), možnost čerpání z fondu na kauce, městský grant na realitní zprostředkování při NNO, možnost využití logistiky pro stěhování a nábytkové banky pro úspěšné NNO.

[14] Tzn. pobídky pro investory, díky kterým město získá do své správy nebo vlastnictví minimálně 10 bytů pro sociální bydlení, jak je uvedeno ve Strategii bydlení i Strategickém plánu sociálního začleňování.

Varianty ilustrují, že kombinace uvedených postupů by realisticky zajistila 525 z potřebných 720 bytů v rámci městského bytového fondu. Velký potenciál skýtá zejména varianta a) a d). V případě varianty a) by MMB mobilizací zdrojů (vč. evropských dotací) hospodárně využil své prázdné byty a to zdaleka nejen pro nejpotřebnější rodiny. Varianta d) je udržitelným nástrojem do budoucna, který má oporu ve Strategii bydlení[15]. Cílem je zajištění sociálního mixu v každé další městské výstavbě.

Obecně je navržený mix zdrojů bytů koordinovaný MMB **v souladu se *Strategií bydlení*, která hovoří o "aktivnější roli města při jednání o rozvoji bydlení se soukromými investory, bytovými družstvy a MČ, uchopení role mediátora".**

Pozn.: Sociální byty by neměly být, dle *Pravidel pronájmu bytů v majetku statutárního města Brna*, koncentrovány v bytových domech (max. 20 % bytových jednotek, ne více jak 8 bytových jednotek v jednom domě). Kromě dodržení pravidla nesegregace[16] v rámci jednotlivých domů je nezbytné zohledňovat výsledky Analýzy prostorové segregace na základě certifikované metodiky MPSV, kterou pro město zpracovává Přírodovědecká fakulta Karlovy Univerzity, a které budou známy do konce roku 2018.

b) **Zdroje podpory**

Jak vyplývá z modelu MIS v oblasti zdrojů podpory, město může přímo či zprostředkovaně zajistit sociální práci i další podporu z širšího portfolia zdrojů. OSP MMB tak zůstane hlavním pilířem a koordinátorem řešení, zátěž však bude rozložena na více aktérů a město vynaloží své zdroje mnohem efektivněji.

Odbor sociální péče MMB:

Podstatu práce s klientem tvoří **intenzivní sociální podpora v bydlení**, jejíž hlavním cílem je udržení bydlení. Spolupráce spočívá v zajištění dostatečných příjmů, monitoringu pravidelnosti hrazení nájmu, hledání řešení při snížení příjmů, intervenci při výpadcích v placení nájmu, podporu při vytváření dobrých sousedských vztahů, předcházení a řešení sousedských konfliktů, docházení do domácnosti klienta min. 1 x týdně pro zpětnou vazbu ohledně stavu bytu, vedení domácnosti a úsporného užívání energií pro předcházení nedoplatkům při vyúčtování, doprovázení klienta na úřady a při jednání s pronajímatelem. Kromě kroků pro udržení bydlení odkrývá intenzivní sociální podpora další potřeby klienta. Jedná se nejčastěji o záležitosti spojené s rodinou (péče o děti a jejich školní docházka, rodinné vztahy, domácí násilí), zdravím, dluhy, zaměstnaností a dalšími. Pro účely akčního plánu se jeví optimální využití a posílení stávající sítě sociální práce na obci a u poskytovatelů sociálních služeb. Pro zvýšení účinnosti práce bude kladen důraz na efektivnější síťování služeb. V rámci OSP MMB to bude zahrnovat spolupráci s Oddělením koncepce a plánování služeb a jeho

[15] *Strategie bydlení města Brna 2018 - 2030* ukládá, aby bylo v nové bytové výstavbě realizované městem, vyčleněno vždy alespoň 10 % bytů pro účely sociálního bydlení (Strategická část, str. 29).

[16] Prostorová segregace je jedním z nejviditelnějších projevů sociální exkluze, která znamená proces, kdy jsou jednotlivci nebo celé skupiny z různých příčin vytěsňováni na okraj společnosti a jsou omezováni v přístupu ke zdrojům. Prostorová koncentrace chudých a znevýhodněných skupin generuje řadu negativních efektů a naopak sociálním mix podporuje vzájemné sociální interakce, překonává prostorově založené stigma, přitahuje služby do čtvrti a napomáhá její udržitelnosti. Sociální bydlení by nemělo být zřizováno v existujících sociálně vyloučených lokalitách, pokud tyto lokality nemají potenciál pro dosažení sociálního mixu.

prostřednictvím zapojení do procesu komunitního plánování sociálních služeb, která může ovlivnit **rozšíření základní a dočasné sítě sociálních služeb v JMK.**

Vzhledem k velkému počtu rodin (a jednotlivců) v bytové nouzi a možnosti meziodborového tříštění je žádoucí vzhledem k zajištění jednodušší orientace občanů, efektivnější koordinace a jednotné evidence. Vytvořením jednotného informačního centra (bytové kanceláře), bude reprezentovat úřad lidem v bytové nouzi či bytovou nouzí ohroženým informace, stejně tak relevantní informace odborům (OSP, BO a OSM MMB s přesahem na MČ a bytovou ombudsmanku) a odtud pracovní skupině. Bytová kancelář bude **jednotným kontaktním místem**, které bude snadno dostupné pro klienty, kteří se již nebudou muset obracet střídavě na různé odbory. Chod bytové kanceláře budou zajišťovat dva pracovníci/ce, jejichž úkolem bude vstupní pohovor s lidmi v bytové nouzi, představení jednotlivých možností podpory a bydlení, vyhodnocení výchozí situace žadatele a doporučení optimální cesty k bydlení (AD, prostupné bydlení, žádost o běžný byt na MČ či sociální na MMB, možnost využití služeb sociálně nájemní agentury, právní podpora pro udržení stávajícího bydlení atd.), příp. jako další krok podpora při vyplnění formulářů. Bude se jednat o kontaktní místo, kde budou žádosti evidovány a žadatelé přímo zde podpořeni ve správném vyplnění žádosti, příp. vyzváni k doložení všech potřebných příloh či nasměrování na adekvátní program a podporu. Třetí pracovník by měl mít právní vzdělání a jeho agendou by byla zejm. právní bytové poradenství, tzn. podpora lidí v bytech soukromých vlastníků s cílem předcházet dalším vystěhováním, soudním žalobám apod. Bytová kancelář by tak měla sloužit k poskytování komplexních a relevantních informací včetně odborného právního poradenství.

Specifické potřeby klientů si často vyžádají odbornou pomoc, proto ve složitějších případech se klient/sociální pracovník obracejí na **case managera**, který je znalý všech organizací a jejich kapacit, zprostředkovává tedy kontakt klienta (OSPOD, probační a mediační služba, NNO se specializací na problémy psychického rázu, závislosti, domácí násilí a další, zdravotnická a školská zařízení), příp. jej doprovází. Je obeznámen s průběhem a výsledkem daného řešení, případně hledá další řešení při vyhodnocení neefektivnosti. Pozice case managera představuje zajištění efektivní pomoci a úsporu času pro všechny zainteresované. Tam, kde by jednotliví sociální pracovníci museli individuálně a často složitě hledat řešení případů, s nimiž nemají zkušenosti, bez metodického vedení se učit, jak poskytnout adekvátní podporu, či vyhledávat vhodné organizace, bude case manager schopen ihned zprostředkovat kontakt na nositele těchto informací. Pro komplexnost témat se nabízí profilace case managerů dle nejčastějších potřeb po naplnění potřeby bydlení: zdraví, vzdělávání, psychický stav a závislosti, domácí násilí, dluhová problematika, zaměstnanost a volný čas. Výhodou je vytvoření pozic case managerů přímo na obci, kde jsou komplexní znalosti o jednotlivých institucích a poskytovatelích sociálních služeb a potenciál je propojit, svolávat společná setkání, a v nezbytných případech vstupovat na rozdíl od sociálních pracovníků autoritativně do vztahu s klientem.

Zatímco sociální práce a case management vedou k přímé podpoře klienta a zlepšení kvality jeho života, pro zajištění hladkého průběhu poskytování bytů je nezbytná **koordinace**, která vede k zajištění komunikace všech zúčastněných subjektů tak, aby byl celý proces pro všechny zúčastněné transparentní, co nejsnazší a časově nejméně zatěžující. Přidělení všech bytů ročně bude rozděleno do jednotlivých vln, která bude zahájena **1. zasedáním pracovní skupiny a potvrzením žadatelů s dětmi** na předních místech pořadníku. Na základě momentálních kapacit a napojení vybraných žadatelů na stávající služby se určí **2. sociální pracovníci**, kterým budou umožněny **3. prohlídky bytů**

tak, aby byly vybrány co nejvhodnější byty pro jejich klienty (velikost bytu, lokalita, dostupnost). Koordinátor přitom instruuje sociální pracovníky, zajišťuje komunikaci s techniky a předání klíčů. Vytipované byty jsou pak nabídnuty vybraným žadatelům, v případě jejich přijetí bude zahájen 4. proces **přípravy nájemní smlouvy**. Byt je možno odmítnout, ale musí se jednat o objektivní důvody (např. blízkost bytu k bývalému druhovi, který žadatelku vystavoval domácímu násilí) a je tím pádem možné, že žadatel přijde na řadu zase až v dalších vlnách. Koordinátor zajišťuje všechna potřebná data pro podání návrhu na uzavření nájemní smlouvy ve volených orgánech, po schválení komunikuje s právníkem příslušného bytového odboru a sociálním pracovníkem za účelem zajištění nezbytných podkladů pro vystavení nájemní smlouvy. Je zahájen **5.** proces **přepisu energií**, zde opět koordinátor zajišťuje od sociálních pracovníků všechny potřebné podklady pro včasné vyřízení odběru energií. Po uzavření nájemní smlouvy dojde rovnou k vyřízení přímé platby, aby se předešlo vzniku problémů s placením nájmu. Tato služba může být též zajištěna prostřednictvím projektu Prevence ztráty bydlení. V případě těžkostí např. při vyřízení dávek vstupuje koordinátor do **6. komunikace s** kontaktními nebo nadřízenými **pracovníky krajské pobočky Úřadu práce.** Koordinátor je nadále k dispozici sociálním pracovníkům, stejně jako pracovníkům odboru bytovému a správy majetku, na které se obracejí lidé v případě **7. stížností**. Na stížnosti koordinátor upozorní sociálního pracovníka, příp. zajistí další aktivity směřující k řešení konfliktu či jeho prevenci v budoucnu (návštěva stěžovatelů ze strany představitelů města, mediace, komunitní práce v domě). Koordinátor **8. předává informace** dále, aby na vyšších místech bylo zřejmé, že si nájemci zdárně udržují bydlení, vyskytují se menší či větší potíže a jak jsou řešeny, dochází k vystěhování, kde příp. koordinuje jeho průběh, vstupuje do jednání s klientem v případě vzniků problémů, které přesahují možnosti sociální práce. Součástí jsou i **pravidelné porady** zapojených sociálních pracovníků (před nastěhováním a první tři měsíce po nastěhování intenzivně, 1x týdně – dva týdny).

Navýšení úvazků pracovníků a mzdových nákladů v souvislosti s realizací Akčního plánu ukončování bezdomovectví

	2018		2019		2020		2021		POZN.
	PŘÍRŮSTEK	CELKEM	PŘÍRŮSTEK	CELKEM	PŘÍRŮSTEK	CELKEM	PŘÍRŮSTEK	CELKEM	
POČET PODPOŘENÝCH RODINY	20	**20**	100	**120**	100	**220**	100	**320**	
RODINY PODPOŘENÉ OSP	20	**20**	50	**70**	40	**110**	Poměr OSP a NNO dle vyhodnocení potřeby podpory u rodin zabydlených v letech 2018-20	**110+**	Ostatní rodiny podpoří partnerské NNO díky dotační podpoře ESF
SOCIÁLNÍ PRACOVNÍCI OSP MMB	0	**2** (využiti ze stávajících kapacit)	2 (plus 3 ze stávajících projektů)	**7**	4 (plus zachování 3 hrazených dříve z projektu)	**11**	0 (plus zachování 3 hrazených dříve z projektu)	**11**	
CASE MANAGEŘI OSP MMB	1	**1**	2	**3**	2	**5**	1	**6**	
KOORDINÁTOŘI OSP MMB	0	**1** (využit ze stávajících kapacit)	2	**3**	2	**5**	1 (plus zachování 1 hrazeného dříve z projektu)	**6**	
PRACOVNÍCI BYTOVÉ KANCELÁŘE OSP MMB	2	**2**	1	**3**	0	**3**	0	**3**	

Jedná se o počty úvazků, které se mohou skládat z více pracovníků.

	2018		2019		2020		2021	
	POČET ÚVAZKŮ CELKEM	**NÁKLADY**	**POČET ÚVAZKŮ CELKEM**	**NÁKLADY**	**POČET ÚVAZKŮ CELKEM**	**NÁKLADY**	**POČET ÚVAZKŮ CELKEM**	**NÁKLADY**
SOCIÁLNÍ PRACOVNÍCI OSP MMB	0	**0 Kč**	2	**1 000 000 Kč**	9	**4 500 000 Kč**	12	**6 000 000 Kč**
CASE MANAGEŘI OSP MMB	1	**83 500 Kč**	3	**1 500 000 Kč**	5	**2 500 000 Kč**	6	**3 000 000 Kč**
KOORDINÁTOŘI OSP MMB	0	**0 Kč**	2	**1 000 000 Kč**	4	**2 000 000 Kč**	6	**3 000 000 Kč**
PRACOVNÍCI BYTOVÉ KANCELÁŘE OSP MMB	2	**167 000 Kč**	3	**1 500 000 Kč**	3	**1 500 000 Kč**	3	**1 500 000 Kč**
CELKEM	**3**	**250 500 Kč**	**10**	**5 000 000 Kč**	**21**	**10 500 000 Kč**	**27**	**13 500 000 Kč**

Částky jsou uvedeny ve stálých cenách r. 2018. Samotný rok 2018 ve výši 2/12 - předpoklad nástupu pracovníků od 11/2018.

Kromě využití kapacit OSP MMB se počítá s významným zapojením sociálních pracovníků v NNO: Armáda spásy se podpoře v bydlení věnuje dlouhodobě. Do srpna 2018 bude poskytovat bydlení a sociální podporu 68 domácnostem, z nichž cca polovina jsou rodiny s dětmi. Včetně Armády spásy projevilo zájem podílet se na realizaci akčního plánu min. 12 poskytovatelů sociálních služeb, které shledávají bytovou nouzi jedním z nejčastějších problémů svých klientů: DROM, Diecézní charita Brno, Společnost Podané ruce, Ratolest, In IUSTITIA, Pobočka Diakonie Církve bratrské v Brně, Magdalenium, ÚMČ Brno – Žabovřesky, TRIADA-Poradenské centrum, Dětské centrum Teen Challenge Brno, IQ Roma servis. Obecně vzato mají vzhledem k nutnosti naplňovat potřeby služeb či projektu plné kapacity, kromě těchto stávajících jsou však ochotné k navýšení kapacit při zajištění finančních zdrojů a zapojení do dalších projektů (viz výzva OPZ na podporu Housing first ve Studii proveditelnosti).

Zdroj sociální práce	**2018 – počet podpořených rodin**	**2019 – počet podpořených rodin**		**2020 – počet podpořených rodin**
Oddělení sociálního začleňování	10	30 ze stávajících zdrojů	20 z nových zdrojů	40 z nových zdrojů
Poskytovatelé sociálních služeb	10	50		60 z nových zdrojů
Celkem	**20**	**100**		**100**

Z toho, co je v tuto chvíli známo, lze konstatovat, že nároky na personální kapacity sociální práce jsou při poskytnutí 120 bytů ohroženým rodinám[17] a přijetí dvou nových sociálních pracovníků do konce roku 2019 zajištěny a dále do roku 2025 jsou přislíbena jak spolupráce poskytovatelů služeb tak externí finanční zdroje pro adekvátní podporu zabydlených rodin.

Realizace akčního plánu očekává rozvoj dalších souvisejících aktivit, jako jsou nábytková banka, potravinová a jiná materiální sbírka. I na tyto aktivity je třeba napojit personální zajištění a jsou též vhodné pro zapojení klientů OSP MMB a NNO (formou DPP, VPP či sociálního podniku).

ROČNÍ INTENZITA ZABYDLOVÁNÍ

Na základě odborných podkladů a diskuse týmu zpracovatelů (OSP MMB, Platforma pro sociální bydlení a další členové PS Akční plán ukončování bezdomovectví) **studie navrhuje roční intenzitu 100 rodin přestěhovaných z akutní bytové nouze do bytů (městských i soukromých)**. Tento návrh byl vytvořen na základě zkušeností odborů města Brna, zkušeností dalších českých i jiných evropských měst a na základě rešerše kapacit dalších aktérů na území města, viz níže:

- **zkušenost pilotního projektu Rapid re-housing**:
  - proces zabydlení se týkal 50 rodin v období 8 měsíců, což odpovídá 75 rodinám za 12 měsíců
  - To odpovídá zhruba 6-7 bytům měsíčně, což je realistické i z pohledu prohlídek bytů, přidělení adekvátní podpory a průběžné sledování případných potíží, zejména případných dluhů
  - OSP MMB poptal součinnost poskytovatelů služeb a výše navržená intenzita by byla pro místní síť služeb dobře zvládnutelná
- **kombinace různých zdrojů bytů na území Brna:**
  - vzhledem k tomu, že se očekává, že cca 75 % bytů bude zajištěno přes bytový fond města (viz realistický odhad 75 zabydlení ročně), zbylých 25 zabydlení ročně tedy nebude zatěžovat městské procesy (BO MMB, komise města, RMB), pouze OSP MMB a poskytovatele služeb
  - OSP MMB a poskytovatelé služeb mají kapacity i pro těchto 25 zabydlení ročně nad rámec 75 uvedených výše
- **i další česká města dokazují realističnost tohoto odhadu:**
  - Ostrava ve svém pilotním projektu sociálního bydlení plánovala zabydlení 100 domácností za 6 měsíců, nakonec se podařilo zprocesovat zabydlení 65 rodin za rok, což vzhledem k velikosti města, bytového fondu a velikosti dotčených odborů města přibližně odpovídá navrhované intenzitě v Brně.
  - MČ Praha 7 (cca 43 tisíc obyvatel, přes 600 obecních bytů) v posledních 2 letech zabydluje v režimu sociálního či podporovaného bydlení cca 20-30 domácností ročně, což je vzhledem k násobně menší velikosti obce a nižším kapacitám sociálního odboru vyšší intenzita než navrhovaná pro Brno.
- **Při zvolení nižšího počtu ročně** by se řešení rozložilo do příliš vzdáleného horizontu, který

[17] Podle plánu získá do konce roku 2018 bydlení 20 rodin a během roku 2019 dalších 100 rodin.

nemá mobilizační potenciál a neumožnil by účinně bojovat proti komerčním ubytovacím zařízením. Takto je možno očekávat snížení bezdomovectví rodin na 50 % za jedno volební období, což je v souladu s jinými úspěšnými evropskými městy při řešení bezdomovectví (Odense, Helsinky, aktuálně plán ve Velké Británii[18]).

● Na území města se nachází 12 komerčních ubytoven, kde se dá očekávat podobný scénář jako na ubytovně Šámalova v květnu 2018. Celkem 152 dospělých a 199 dětí)[19] je potřeba postupně integrovat do bytového fondu. **Dostatečné kapacity ročně pomohou kontrolovanému rušení ubytoven** podle scénáře města (viz postup rušení ubytoven níže).

POTŘEBNÉ KAPACITY A ROLE ODBORŮ MMB

Odbor sociální péče MMB:

Jak je uvedeno ve 3) Studie proveditelnosti, b) zdroje podpory, OSP MMB by zajistilo nezbytnou infrastrukturu řešení bytové nouze (6 koordinátorů, 6 case managerů) a pracovníky přímé podpory (2 kontaktní pracovníci do bytové kanceláře + 1 právník, 11 sociálních pracovníků):

- sociální práce (přímá podpora rodin v bydlení),
- case management (návazná podpora rodin v bydlení),
- koordinace (zapojení klíčových aktérů v procesu zabydlování – BO, OSM, MČ, ÚP a další, příprava materiálů do volených orgánů),
- kontaktní místo (bytová kancelář),
- právní podpora (jako prevence ztráty bydlení v soukromých bytech),
- krizové intervence (dluhy a stížnosti).

Bytový Odbor MMB:

Dle diskuse na jednání Pracovní skupiny konaném dne 2. 5. 2018 by systémové role BO MMB při ukončování bezdomovectví rodin vyžadovala posílení o 1 úvazek, zejména pro zajištění těchto úkonů:

- uzavírání a prodlužování nájemních smluv,
- řešení případných dluhů,
- řešení případných stížností podaných na BO,
- spolupráce s MČ a OSP,
- příprava materiálů do volených orgánů,

Odbor správy majetku MMB:

Aktuálně není směrem k akčnímu plánu vyjádřena potřeba o navýšení úvazku, bude příp. navýšeno dle situace v jednotlivých domech:

- správa bytů a domů.

18 Viz https://www.gov.uk/government/news/housing-secretary-james-brokenshire-awards-funding-to-reduce-rough-sleeping.

19 Jedná se pouze o případy, kde je vyplácen doplatek na bydlení. V ubytovnách jistě žijí další rodiny, které doplatek na bydlení nedostávají.

POTŘEBNÉ FINANČNÍ A DALŠÍ ZDROJE:

Pro financování funkčního systému ukončování bezdomovectví rodin v měřítku cca 700 rodin za 8 let je potřeba zajistit finanční zdroje na **4 základní kategorie nákladů**:
A) příprava bytového fondu města (opravy a rekonstrukce dlouhodobě nevyužívaných bytů či čerstvě uvolněných bytů, nová výstavba obecních bytů);
B) finanční (granty a půjčky, pojistné mechanismy) a jiné **pobídky pro spolupracující aktéry ochotné vložit do partnerství vlastní či dlouhodobě pronajatý bytový fond** (soukromé majitele, neziskové organizace);
C) kapacity podpory rodinám (zejména sociální služby vč. specializovaných, case management, drobná finanční podpora aj.) vč. vzdělávání a supervize;
D) provozní náklady spojené se zajištěním procesů řízení, koordinace a užívání bytového fondu (personální náklady koordinace, uzavírání smluv, přípravy materiálu, vyhodnocování efektivity, vedení databáze, ztráty na nedoplatcích a opotřebení bytového fondu aj.).

Kromě výše uvedených funkcí je pro úspěšnost a efektivitu ukončování bezdomovectví potřeba zajistit následující kapacity:

- Personální **kapacity odborů města** (OSP, BO, OSM, CSS) – viz předchozí kapitola
- Dostatečné personální **kapacity spolupracujících aktérů** (zejména poskytovatelů služeb – viz kapitola 1c), vč. dobré provázanosti procesů a sdílení informací např. s ÚP (viz kapitola 2 – zapojení klíčových aktérů); největší riziko bylo identifikováno na straně ÚP vzhledem k dlouhodobé poddimenzovanosti Kontaktního pracoviště ÚP a průběžných reforem dávkového systému
- Vzdělávání **a metodické vedení** zejména pracovníků přímé podpory a case managementu v oblastech jako motivační rozhovory, krizová intervence, principy Housing first v praxi aj.; metodická podpora a vzdělávání je dlouhodobě zajišťováno ve spolupráci s Platformou pro sociální bydlení a MPSV v rámci realizace projektů Posílení znalostní základny samospráv pro snižování a ukončování bezdomovectví či Pilotní ověření systému sociálního bydlení (MPSV).

Zdroje financí pro jednotlivá opatření Akčního plánu jsou uvedeny v realizačních kartách v kapitole 4. Níže je stručný seznam možných zdrojů pro základní 4 kategorie nákladů s důrazem na dotační výzvy z evropských strukturálních fondů (ESIF), které jsou aktuálně otevřené či se jejich výzvy plánují do konce roku 2018 a jsou vhodné pro investiční a provozní náklady na zabydlování rodin bez domova:

Možné zdroje financování:
A) **příprava bytového fondu města**
- IROP, ITI (viz níže)
- Fond bytové výstavby – dle rozpočtu schváleného ZMB

B) **pobídky pro zajištění bytů v soukromém vlastnictví**
- Výzva OPZ na zabydlování domácností v režimu Housing first (podrobněji viz níže)
- Využití (rozšíření a navýšení) stávajícího Nadačního fondu města Brna a Jihomoravského kraje

C) **zajištění kapacit podpory rodinám** (case management, sociální práce a sociální služby, překlenovací půjčky a minigranty)
- Využití kapacit krajské sítě sociálních služeb

- Využití běžících projektů KPSVL a projektu na Pilotní testování sociálního bydlení (MPSV)
- Výzva OPZ na zabydlování domácností v režimu Housing first

D) **zajištění procesů uvnitř MMB**, koordinace s dalšími aktéry a další provozní náklady (opotřebení bytů, nedoplatky, databáze a vyhodnocování úspěšnosti aj.)

- Výzva OPZ na zabydlování domácností v režimu Housing first (umožňuje hradit paušál 200 tisíc Kč na zabydlenou domácnost vč. 40 % nepřímých nákladů vč. nedoplatků a logistiky)

Charakteristika dvou klíčových zdrojů externího financování:

1) Výzva IROP - investiční dotace na pořízení a rekonstrukci sociálních bytů

Jde o kolovou výzvu č. 79 „Sociální bydlení II.“ k podávání žádostí o podporu z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP), specifického cíle 2.1 „Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi“.

Podpora je zaměřena na **dostupné nájemní sociální bydlení**, které umožní osobám v bytové nouzi získat nájemní smlouvu. Finanční podporu lze čerpat **na pořízení bytů, bytových domů, nebytových prostor a jejich adaptace pro potřeby sociálního bydlení a pořízení nezbytného základního vybavení**. Sociální bydlení musí splňovat parametry stanovené pro IROP uvedené ve specifických pravidlech výzvy. Sociální byt se základním vybavením je určen pro osoby, které v důsledku nepříznivých životních okolností nemají přístup k bydlení, a jsou schopné plnit povinnosti vyplývající z nájemního vztahu. **Za účelem eliminace segregace byly nákup a výstavba sociálních bytů znemožněny ve vybraných sociálně vyloučených lokalitách**, jejichž seznam je přílohou pravidel výzev.

Významnou změnou oproti předešlým výzvám na sociální bydlení je, kromě povolení nové výstavby sociálních bytů, také navýšení maximálního počtu sociálních bytů z 8 na 12 na objekt nebo samostatný vchod a prodloužení doby udržitelnosti na 20 let.

O podporu mohou až do 18. 9. 2018 žádat obce, nestátní neziskové organizace (spolky, ústavy, nadace a nadační fondy, obecně prospěšné společnosti, zájmová sdružení), církve a církevní organizace.
Celková alokace: 705 882 353 Kč
Více zde: http://www.irop.mmr.cz/cs/Vyzvy/Seznam/Vyzva-c-79-Socialni-bydleni-II

2) Výzva OPZ – podpora sociálního bydlení metodou Housing first
Řídící orgán Operačního programu zaměstnanost (ŘO OPZ) se společně s Platformou pro sociální bydlení a Agenturou pro sociální začleňování dohodl na pilotním odzkoušení podpory bydlení metodou Housing first.

Výzva by měla být vyhlášena v prosinci 2018 s ukončením příjmu projektu v roce 2021. Jednalo by se o průběžnou výzvu, do které by se mohly hlásit obce a NNO. Náklady na jednu domácnost se předpokládají na 200 tis. Kč na domácnost po dobu dvou let. Dotace by byla udělena v poměru 60 % přímých nákladů (typizované pozice na plný úvazek) a 40 % nepřímých nákladů, které by se vykazovaly pouze paušálně (zde je možné uplatnit všechny ostatní zdroje např. technické práce

spojené se stěhováním a zabydlením bytu, kauce za nájemné, úhrada případných škod etc.). Kofinancování by bylo stejné jako na úrovni celého programu OPZ, tj. 95 % obce a jimi zřizované organizace a v případě NNO 100 %, bez nutnosti kofinancování.

Vzhledem k tomu, že by se nejednalo o sociální službu, ale o sociální práci, nebylo by nutné ve výzvě vykazovat režim veřejné podpory SOHZ, popřípadě režim de minimis SOHZ. Cílovou skupinou by byly osoby ohrožené sociálním vyloučením, nebo osoby sociálně vyloučené. Případná prioritizace cílových skupin (dle ETHOS) bude nastavena společně s dalšími metodickými postupy, na kterých se začne pracovat po změně harmonogramu výzev OPZ, který musí ŘO OPZ provést v průběhu června 2018. Pro metodické nastavení výzvy bude ustanovena pracovní skupina, která bude složena se zástupců ŘO OPZ, věcných odborů MPSV, ASZ, PSB a dalších vybraných zástupců obcí a NNO.

4) Návrhová část

A. Vytvoření městského integrovaného systému řešení bytové nouze

A.1 Vytvoření jednotného vstupu (identifikace CS, vyhodnocení potřeb a koordinovaného zařazení do pořadníku dle jednotných kritérií)
A.2 Pověření BO MMB zodpovědností za zajištění portfolia bytů pro rodiny bez domova
A.3 Pověření OSP MMB zodpovědností za zajištění portfolia sociálních pracovníků
A.4 Zřízení pracovní skupiny pro ukončování bezdomovectví

Realizační karta pro prioritu A: Vytvoření integrovaného systému řešení bytové nouze (mobilizace různých zdrojů bytů i podpory s jednotným cílem ukončovat bezdomovectví)	
Popis:	Ukončení bezdomovectví rodin s dětmi v Brně vyžaduje více než multiplikaci jednotlivých programů na území města. To by nebylo efektivní, úsporné ani proveditelné. Pro takovýto cíl je nutné přejít od kombinace programů k systémovému řešení - tedy pod koordinací města propojit různé zdroje nabídky bytů na straně jedné a spektrum poskytovatelů sociální podpory rodinám na straně druhé. Každá identifikovaná rodina bez domova bude zařazena do centrálního pořadníku dle potřebnosti, bude jí přiřazena vhodná cestu k bydlení a adekvátní podpora. Město i partneři budou mít průběžný přehled o klesajícím počtu rodin bez domova, všichni zapojení aktéři budou sdílet jednotný cíl a informace, zdroje se nebudou duplikovat. Do ledna 2019 bude vytvořen integrovaný systém řešení bezdomovectví rodin, včetně jednotného vstupního a vyhodnocovacího mechanismu, jednotné databáze (pořadníku) a radou města pověřených zodpovědností za zajištění A) bytových jednotek (městských, soukromých či neziskových) a B) adekvátních kapacit odborné podpory pro zabydlení a stabilizaci 100 rodin ročně.

A.1.1. Rozšíření metodiky sociálního šetření a prioritizace žadatelů od OSP MMB na všechny zapojené aktéry, kteří přicházejí do kontaktu s rodinami bez domova	říjen 2018	OSP	Financování zajištěno v rámci Pilotního projektu MPSV na podporu zavádění systému sociálního bydlení
A.1.2 Propojení dosavadních pořadníků i budoucích žádostí o SB do jednotné databáze s údaji o potřebnosti, stavu řešení, klíčovém pracovníkovi a vyjasnění pravidel pro sdílení dat mezi partnery.	březen 2019	OSP	Financování zajištěno v rámci Pilotního projektu MPSV na podporu zavádění systému sociálního bydlení
A.2.1 Bytový odbor MMB bude posílen a RMB pověřen zajišťováním potřebných 100 bytů ročně a to nejen ve vlastnictví města, ale šířeji plánováním portfolia potenciálních bytů pro řešení bezdomovectví (jednání s developery a soukromými vlastníky, pobídky pro NNO apod.)	leden 2019	BO	v kompetenci BO MMB
A.3.1 Odbor sociální péče MMB bude RMB pověřen zajišťováním potřebných kapacit podpory 100 rodinám ročně, a to jak z vlastních zdrojů, tak koordinací a case managementem sociálních pracovníků (a dalších specialistů) z nasmlouvaných NNO	říjen 2018	OSP	Výzva OPZ na Housing first (konkrétní finanční požadavky viz. D. 1.2)
A.4.1 Pověření k sestavení pracovní skupiny pro ukončování bezdomovectví	září 2018	pověří RMB Gesční politici za sociální a bytový odbor OSP + BO	0

B. Podpora náhradních řešení a posílení prevence ztráty bydlení

B.1 OSP MMB ve spolupráci s BO MMB vytvoří rozcestník řešení bytové nouze, který bude vedle možností získat sociální byt zahrnovat také "náhradní řešení".

B.2 Finanční podpora Sociálnímu nadačnímu fondu města Brna a Jihomoravského kraje (např. na kauce, mimořádné náklady stěhování)

B.3 Metodika prevence ztráty bydlení, jež bude vypracována v rámci projektu Prevence ztráty bydlení v Brně, bude zavedena do praxe ve všech MČ, jež mají ve správě více než 100 bytů.

B.4 OSP MMB rozšíří aktivity prevence ztráty bydlení z městského bytového fondu také na tržní nájemní sektor

B.5 OSP MMB ve spolupráci s BO MMB zřídí kontaktní místo pro bydlení, tzv. bytovou kancelář

B.6 OSP MMB naváže užší spolupráci a sdílení informací s institucemi, jež produkují významnou část populace v bytové nouzi (zejména zařízení výkonu trestu odnětí svobody, psychiatrické nemocnice, dětské domovy nalézající se na území města Brna).

Realizační karta pro prioritu B: Systémová podpora náhradních řešení (tzv. diversion) a posílení prevence ztráty bydlení	
Popis:	Efektivní a úsporný systém povede k vyhodnocení potřeby a možnosti každé rodiny bez domova či akutně ohrožené ztrátou bydlení s cílem návrhu řešení, které je pro danou rodinu optimální a pro veřejné instituce úsporné. Dříve než bude s rodinou spadající do cílové skupiny Akčního plánu podána žádost o sociální byt, budou prověřeny další možnosti řešení bytové krize. Může jít o právní poradenství v případě hrozící výpovědi, asistenci s vyřízením dávek na bydlení, zprostředkování bydlení na trhu, finanční výpomoc pro překlenutí krize či pokrytí kauce a jiných jednorázových výdajů, mediaci v situaci narušených vztahů v rodině (kde hrozí, že jeden ze členů přijde o bydlení, nebo mezi pronajímatelem a nájemcem) apod. Často může jít o udržení stávajícího bydlení, a to nejen v bytech města, ale i v bytech soukromých vlastníků. MMB má na čem stavět a tyto dobré praxe je potřeba rozvíjet. BO MMB realizuje projekt "Prevence ztráty bydlení" ve spolupráci s 8 MČ. OSP MMB realizuje projekt "Komplexní podpora bydlení" a od roku 2016 pravidelně reaguje na krize ohrožující nájemníky bytových domů v soukromém vlastnictví. Rozvoj systémových preventivních aktivit v kombinaci s využíváním alternativních řešení může být dlouhodobě udržitelné řešení bezdomovectví (viz dynamika bytové nouze). Do konce roku 2019 bude nastaven rozcestník řešení bytové nouze včetně "náhradního řešení" a související metodika. S rozcestníkem a metodikou budou postupně obeznámeni všichni důležití aktéři (poskytovatelé sociálních služeb, pracovníci OSP MMB a BO MMB, pracovníci Úřadu práce, pracovníci sociálních odborů a bytových odborů MČ atd.) ZJMK a ZMB dále upraví status a doplní finance do Nadačního fondu města Brna a Jihomoravského kraje tak, aby mohl plnit vícero funkcí s cílem efektivně a úsporně řešit bezdomovectví rodin. Metodika prevence ztráty bydlení MMB bude systémově uplatňována ve všech MČ s více než 100 byty.[20] OSP

20 Projekt "Prevence ztráty bydlení" je realizován v osmi městských částech (Brno-střed, Brno-sever, Starý Lískovec, Nový Lískovec, Vinohrady, Líšeň, Jundrov a Židenice). V rámci realizace akčního plánu by mělo dojít k rozšíření preventivních aktivit do dalších osmi městských částí (Královo Pole, Žabovřesky,

	MMB na základě své praxe vytvoří a rozšíří aplikaci metodiky řešení krizí v soukromých bytových domech.

B.1.1. Vznikne rozcestník řešení bytové nouze, vč. tzv. náhradních řešení	jaro 2019	OSP	Financování zajištěno v rámci Pilotního projektu MPSV na podporu zavádění systému sociálního bydlení
B.1.2. S rozcestníkem řešení bytové nouze, vč. tzv. náhradních řešení, jsou obeznámeni všichni důležití aktéři	červen 2019	OSP	Financování zajištěno v rámci Pilotního projektu MPSV na podporu zavádění systému sociálního bydlení
B.2.1. OSP navrhne úpravu využití Sociálního nadačního fondu města Brna a Jihomoravského kraje tak, aby byl využitelný za účelem garance krytí škod majetku soukromých pronajímatelů a navrhne zvýšení částky do rozpočtu na rok 2019	srpen 2018	OSP	o 300.000 Kč/ročně
B.3.1. Metodika prevence ztráty bydlení vytvořená ve stejnojmenném projektu bude uvedena do praxe ve všech MČ disponujících větším bytovým fondem	prosinec 2019	BO	Financování zajištěno v rámci projektu Prevence ztráty bydlení KPSVL
B.3.2. V osmi MČ, ve kterých bude nově zaváděna prevence ztráty bydlení, dojde k personálnímu posílení o dluhové poradce	prosinec 2019	BO	5 úvazků po 34.000,- Kč/měsíc
B.4.1. Bude vypracována metodika prevence ztráty bydlení domácností bydlících v tržním nájemním sektoru	červen 2019	OSP+BO	0
B.4.2. Prevence ztráty bydlení se rozšíří na domácnosti bydlící v tržním nájemním sektoru	od podzimu 2019	OSP	Financování zajištěno v rámci projektu Komplexní

Černovice, Brno-jih, Kohoutovice, Bystrc, Řečkovice a Mokrá Hora a Slatina). Jedná se o MČ, které mají bytový fond s min. 100 byty.

			podpora bydlení KPSVL
B.5.1. Bude zřízeno kontaktní místo pro bydlení	prosinec 2018	OSP+BO	1 mil. Kč/rok
B.6.1 OSP MMB naváže užší spolupráci vč. nalezení cest, jak sdílet vybrané informace s institucemi, jež produkují významnou část populace v bytové nouzi, tak, aby bylo v souladu s GDPR a současně napomáhalo řešení bytové nouze	podzim 2019	OSP	0

C. Zajištění dostupných bytů z různých zdrojů pro zabydlení 100 rodin ročně

C.1 BO MMB zajistí min. 70 sociálních bytů ročně v režimu SB s komplexní podporou či SB bez podpory

C.2 MMB ve spolupráci s MČ Nový Lískovec a CSS transformuje městskou ubytovnu Koniklecová 5 na program prostupného bydlení a garantuje min. 20 bytů ročně pro úspěšné absolventy prostupného bydlení (Francouzská 42, Koniklecová 5)

C.3 MMB nabídne NNO, charitám a příspěvkovým organizacím města s historií úspěšných programů řešení bezdomovectví podporu při sjednávání vhodných bytů u MČ nebo soukromých majitelů

C.4 MMB pilotně vyjedná spolupráci s developery s cílem zajištění min. 10 bytů pro sociální účely v rámci nové výstavby

Realizační karta pro prioritu C: Zajištění bytů z různých zdrojů pro zabydlení 100 rodin ročně	
Popis:	Potřeba bytů pro rodiny bez domova nemusí být bezvýhradně naplněna vyčleněním cca 700 bytů z městského bytového fondu (což odpovídá cca 50 % z dlouhodobě nevyužívaných městských bytů) ani využitím 100 městských bytů ročně (tedy cca 17 % ročně uvolněných městských bytů). Mělo by jít o mobilizaci různorodých zdrojů bydlení a vhodné pobídky pro soukromé i neziskové partnery, městské části, využití potenciálu osvědčených programů. Na základě analýzy potenciálních zdrojů bytů a řady jednání s klíčovými partnery na území města je navržena realistická paleta zdrojů, která městský bytový fond příliš nezatíží, a naopak představuje investici do dlouhodobě nevyužívaných bytů a podporu partnerů s prokazatelnými výsledky - bude se jednat o následující mix zdrojů bytů: cca 75 % městské sociální byty, 15 % byty zajištěné NNO, 10 % sjednané mezi městem a soukromými subjekty. V rámci zajištění městských bytů je v plánu kombinace rekonstrukcí dlouhodobě nevyužívaných bytů (zejména z dotací ESIF či FBV), nové výstavby s podílem 10 % bytů sociálních, využití celoměstského zájmu či pobídky MČ

	pro dobrovolnou spolupráci s MMB nebo NNO. Pro zvýšení motivace zapojení soukromých majitelů bytového fondu budou využity následující nástroje: rozvoj již existující Sociálně nájemní agentury při CSS, posílení a rozšíření možností čerpání ze Sociálního nadačního fondu města Brna a Jihomoravského kraje, tak, aby se vztahoval i na soukromé pronajímatele a NNO zapojené do Akčního plánu, pobídky pro developery ochotné vyčlenit podíl bytů pro ohrožené rodiny s dětmi. Při zajišťování bytů pro účely sociálního bydlení bude respektován princip neobsažený mj. v Pravidlech pronájmu bytů v majetku statutárního města Brna a vyplývající z Analýzy prostorové segregace na základě certifikované metodiky MPSV v Brně.

C.1.1. BO MMB předloží ve spolupráci s MČ ke schválení RMB návrh zajištění 70 městských bytů ročně pro první 2 roky (tedy r. 2019 a 2020)	říjen 2018	BO+MČ	
C.1.2 BO MMB ve spolupráci s OSM a MČ připraví plán rekonstrukcí dlouhodobě nevyužívaných městských bytů, vč. harmonogramu, zdrojů financování a popisu posílení kapacit nutných pro zrychlení rekonstrukcí	říjen 2018	BO+OSM+MČ	
C.1.3 Na základě schválené Strategie bydlení 2018 - 2030 bude využito min. 10% bytových jednotek v rámci nové výstavby městských bytů pro sociální bydlení včetně rodin s dětmi (počínaje výstavbou na Kamenném vrchu)	průběžně	BO	0
C.2.1 Městská ubytovna Koniklecová 5 bude transformována na objekt prostupného bydlení ve spolupráci s příslušnou MČ a CSS dle dobré praxe z Francouzské 42	leden 2019	OSP	3,5 mil. Kč/ročně
C.2.2 BO MMB ve spolupráci s MČ vyčlení každoročně min. 20 bytů v režimu celoměstského zájmu z fondu svěřeného MČ jako sociální byty bez komplexní podpory pro úspěšné absolventy programu prostupného bydlení (Francouzská 42 a Koniklecová 5)	jaro 2019 a každoročně	BO+MČ	
C.3.1 Motivace majitelů bytů i zapojených neziskových partnerů, aby pronajali byty rodinám bez domova (kompenzace poškození	průběžně	OSP	Viz B.2.1

bytu či nedoplatku nájmů aj.).			
C.3.2 OSP + BO vyhodnotí dosavadní zkušenosti se spoluprací s majiteli bytů (MČ i soukromých) a dobrou praxi z jiných měst (např. Ostrava) a navrhnou další motivační nástroje pro jejich vyšší zapojení	září 2018	OSP + BO	0
C.4.1 BO MMB vyjedná se soukromým investorem[21], že v nové bytové výstavbě bude část bytů (min. 10) vyčleněna jako finančně dostupné byty pro rodiny s dětmi v bytové nouzi.	září 2018	BO	

D. Zajištění dostatečné kapacity podpory pro zabydlení 100 rodin ročně

D.1 Nastavení rolí v rámci OSP vhodných pro účinný case management a provázanost sítě podpory

D.2 Mobilizace a provázanost kapacit sociální práce poskytovatelů sociálních služeb na celém území Brna prostřednictvím procesu KPSS

D.3 Dohoda o standardizované spolupráci a výměně informací mezi MMB, OSPOD, NNO, ÚP v souladu s GDPR.

D.4 MMB vytvoří podmínky pro hmotnou podporu stěhování a stabilizaci, která není k dispozici systémově.

Realizační karta pro prioritu D: Zajištění dostatečné kapacity podpory pro zabydlení 100 rodin ročně	
Popis:	Pro zajištění komplexní podpory rodinám při stěhování a pro stabilizaci v bydlení, bude potřeba mobilizovat zdroje různých poskytovatelů sociálních služeb a efektivně je propojit v síť podpory koordinovanou OSP MMB. Každá rodina bez domova bude evidována v centrálním pořadníku, bude monitorován její průchod systémem a zajišťována provázanost a neduplicita služeb potřebných k udržení bydlení a sociální stabilizaci. Síť služeb bude dimenzovaná na zabydlení a stabilizaci cca 100 rodin ročně do roku 2025 s tím, že se počítá průměrně s 2 roky na stabilizaci každé z rodin. Některé rodiny budou vyžadovat pouze krátkodobou podporu zejména v prvních 6 měsících po stěhování, jiné ad hoc podporu v dobách krize, některé ovšem i kontinuální podporu. Vzhledem k postupnému náběhu a slábnutí potřeby

21 Spolupráce s developery na rozšiřování sociálního bydlení je obsažená ve strategické části Strategie bydlení. Konkrétně jde o aktivitu B1.2.1. Nastavení základních podmínek spolupráce veřejného a soukromého sektoru – soukromých investorů, družstev. Příprava a realizace pilotního projektu se zapojením soukromých investorů a stanovením podmínek města (např. výstavba MŠ, výstavba bytů pro min. 2 potřebné domácnosti, …)" Termín 2018.

	podpory v čase není třeba mít plnou kapacitu na celkový počet rodin v průběhu celého období. V prvních 2 letech se na plnění této priority bude podílet postupně 6 case managerů OSP MMB, podporu při zabydlení bude poskytovat min. 8 sociálních pracovníků z min. 4 organizací a 6 koordinátorů při OSP MMB a dále budou k dispozici služby specializované (řešení domácího násilí, psychické problémy, závislosti aj.), hmotná podpora (nábytková banka aj.) i dobrá provázanost na klíčové státní instituce (OSPOD, ÚP). Výměna informací bude probíhat se souhlasem klienta[22] a v souladu s GDPR.

D.1.1 Nastavení rolí v rámci OSP MMB vč. spolupráce oddělení a projektových pracovníků s případným dopadem na organizační strukturu OSP	leden 2019	OSP	0
D.1.2. Postupné vytvoření pozice 6 case managerů, 6 koordinátorů a 12 sociálních pracovníků na OSP MMB	průběžně	OSP	Výzva OPZ na Housing first (spoluúčast města odhad 6 mil. Kč/rok)
D.2.1 Podepsána dohoda o spolupráci s nejméně 4 klíčovými poskytovateli sociálních služeb (Armáda spásy, IQ Roma servis, DROM, Romodrom, Ratolest aj.) a 2 specializovanými službami vč. specifikace finančního plnění	Leden 2019	OSP	Výzva OPZ na Housing first
D.2.2 Pro podporu rodin budou předjednány min. 4 úvazky sociálních pracovníků z řad NNO pro následující rok (včetně jednání s JMK pro rozšíření sítě sociálních služeb pro nadcházející období)	1. čtvrtletí 2019	OSP	Výzva OPZ na Housing first (spoluúčast města odhad 0,5 mil. Kč/rok)
D.2.3 Postupné nastavení jednotné metodiky zabydlování, spolupráce case managerů a sociálních pracovníků OSP a NNO vč. plánu vzdělávání	březen 2019	OSP	0
D.3.1 Vytvoření metodiky spolupráce mezi OSP MMB, BO MMB, OSM MMB, CSS, ÚP, OSPOD a NNO ohledně sdílení informací a rolí všech subjektů s jednotným cílem úspěšného zabydlování a stabilizace rodin	Leden 2019	OSP	0
D.4.1 Rozvoj nábytkové banky s online databází k dispozici všem organizacím, které	prosinec 2019	OŽP	Výzva OPZ na Housing first

[22] Může být též součástí nájemní smlouvy u sociálních bytů.

se podílejí na ukončování bezdomovectví			
D.4.2 Hmotná podpora (kauce, jednorázové náklady na přestěhování, apod.)	průběžně	OSP	Viz B.2.1

E. Postup rušení ubytoven

E.1 Průběžně bude monitorována situace v sektoru komerčních ubytoven.

E.2 Pracovní skupina pro ukončování bezdomovectví rodin s dětmi vypracuje postup rušení ubytoven.

Realizační karta pro prioritu E: Postup rušení ubytoven	
Popis:	Souběžně se zabydlováním rodin s dětmi v bytové nouzi bude třeba monitorovat kapacity substandardních ubytovacích zařízení. Hrozí totiž, že budou do uvolňujících se ubytoven přicházet lidé v bytové nouzi z jiných měst a regionů. Aby se tomuto předešlo, musí město přijmout řadu opatření a souběžně s institucemi státní správy hledat vhodné řešení. Důležitý monitoring a zabránění vzniku takové situace. Vhodná řešení při vzniku krize či pro jejich předcházení navrhne vedení města na základě vyhodnocení dané situace.

E.1.1 Průběžné monitorování situace v sektoru komerčních ubytoven.	průběžně	OSP	0
E.2.1 Zpracování postupu rušení ubytoven popř. při zvyšování počtu jejich obyvatel	Leden 2019	OSP, OSM, BO, OI, MO, OÚPR	0

včetně navržení následných kroků			

F. Nastavení milníků a průběžné sledování výsledků směrem k tzv. funkční nule

F.1 Všichni zapojení aktéři používají stejnou matici indikátorů výsledků ty průběžné (měsíčně) prezentují za společných jednáních

F.2 Sloučená databáze rodin bez domova bude obsahovat kategorie nutné pro jednoduchou analýzu výsledkových indikátorů

F.3 Každoroční reportování RMB ohledně plnění milníků (100 zabydlených rodin ročně a reálný pokles počtu rodin bez domova) i efektivity systému spolu s návrhem na zlepšení.

Realizační karta pro prioritu F: Nastavení milníků a průběžné sledování výsledků směrem k tzv. funkční nule	
Popis:	Ze zahraničních úspěšných praxí ukončování bezdomovectví (např. Finsko, dánské Odense, bezdomovectví veteránů v USA aj.) vyplývá, že nastavení indikátorů výsledků a frekvence jejich sledování jsou klíčové pro efektivitu celého systému - průběžné zlepšování a prokazatelné výsledky zapojených zdrojů. MMB zřídí databázi žadatelů i podpořených rodin (viz A.1.2), která umožní jednoduše analyzovat a reportovat základní indikátory výsledků a úspěšnosti ukončování bezdomovectví: - počet rodin bez domova (celkem, průběžná aktualizace díky pořadníku - měsíční a roční přírůstek vs. úbytek) - počet zabydlených rodin (měsíčně a ročně) - průměrné zadlužení zabydlených rodin (kvartálně) - úspěšnost zabydlení (ročně) - udržení bydlení za plnění všech základních podmínek nejméně 12 měsíců a následné prodloužení nájemní smlouvy Tyto pravidelné výsledky budou prezentované na měsíčních setkáních PS k ukončování bezdomovectví. Klíčové je, aby všichni aktéři (BO i OSP, zapojené MČ, NNO, ÚP, OSPOD ad.) sdíleli stejné indikátory a aby tyto byly diskutovány pravidelně všem na setkání vždy představeny. To umožní jednak společně zacílit zdroje, a taky průběžně reagovat na problémy (např. přenastavením spolupráce s ÚP, posílením sociální práce apod.). Výsledky jsou každoročně předloženy RMB spolu s návrhem na vylepšení integrovaného systému

	ukončování bezdomovectví.

F.1.1. Pracovní skupina pro ukončování bezdomovectví navrhne klíčové výsledkové ukazatele (návrhy viz výše)	říjen 2018	OSP + BO	0
F.1.2 Pracovní skupina pro ukončování bezdomovectví na každé schůzce reportuje schválenou sadu indikátorů a navrhuje zlepšení	říjen 2018	OSP + BO	0
F.2.1 Bude navržena, vytvořena a testována společná databáze rodin bez domova, která bude obsahovat: a) rychlý přehled o prioritních rodinách - jejich stavu zabydlování a klíčových výsledkových indikátorech; b) rychlou analýzu celkové dynamiky ukončování bezdomovectví (rostoucí/klesající tendenci, průměrnou zadluženost, úspěšnost stabilizace za 12 měsíců)	léto 2019	OSP + BO	Financování zajištěno z projektu pilotního testování koncepce sociálního bydlení (MPSV)
F.3.1 PS pro ukončování bezdomovectví předloží na konci každého roku RMB a ZMB zprávu o ukončování bezdomovectví rodin, která bude obsahovat klíčové výsledkové ukazatele (viz výše) a návrhy na systémové změny pro efektivnější snižování bezdomovectví	prosinec 2019 a každoročně	OSP	0

G. Nastavení PR a komunikace

G.1 Vytvoření komunikační strategie

G.2 OSP průběžně připravuje informační podklady o výsledcích a o možnostech pro rodiny v akutní bytové nouzi

Realizační karta pro prioritu G: Nastavení PR a komunikace	
Popis:	Aby informace o cílech, průběhu a výsledcích Akčního plánu nebyly zkreslovány, MMB by měl pravidelně a srozumitelně informovat jak volené představitele města (RMB a ZMB), tak rodiny v bytové nouzi a veřejnost (vč. médií). Na sběru relevantních informací a dat o výsledcích se budou podílet všichni členové realizačního týmu, zejména budou využívány souhrnné informace z reportingu (viz priorita F). Kromě reportu pro vedení města budou využívány srozumitelné letáky pro veřejnost (vč. žadatelů), tiskové a mediální zprávy při významných

	milnících a průběžně také web Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL). Garantem komunikace bude Tiskové středisko Kanceláře primátora města Brna, které vytvoří strategii PR a komunikace. Součinnost bude poskytovat OSP MMB, který bude poskytovat aktuální informace o vývoji řešení bytové nouze rodin, o dopadech na rodiny i o možnostech pro rodiny, které se ocitnou v bytové krizi.

G.1.1 Pracovní skupina (PS) ve spolupráci s tiskovým střediskem Kanceláře primátora města Brna připraví Strategii komunikace a bude garantovat její průběžné plnění	průběžně	PS + TIS KPMB	0
G.1.2 Bude průběžně aktualizován web KPSVL se sekcí o ukončování bezdomovectví rodin	průběžně	OSP	0
G.2.1 OSP připraví pravidelný souhrn (měsíční + půlroční) o výsledcích	průběžně	OSP	0
G.2.2 OSP připraví a aktualizuje osvětový leták pro rodiny v bytové krizi	podzim 2018	OSP	v rámci Pilotního testování koncepce sociálního bydlení v Brně